

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

OTEVŘENÁ ŠKOLA

Základní škola speciální

Díl I – vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením

*Díl II – vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a
souběžným postižením více vadami*

Obsah

OTEVŘENÁ ŠKOLA	1
<i>Základní škola speciální</i>	1
<i>Díl I – vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením</i>	1
<i>Díl II – vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami</i>	1
1 Identifikační údaje	5
1.1 Název ŠVP	5
Název ŠVP: Otevřená škola	5
1.2 Údaje o škole	5
1.3 Zřizovatel	5
1.4 Platnost dokumentu	5
2 Charakteristika školy	6
2.1 Úplnost a velikost školy	7
2.2 Umístění školy	7
2.3 Charakteristika žáků	7
2.4 Podmínky školy	8
2.5 Vlastní hodnocení školy	9
2.5.1 Oblasti autoevaluace	9
2.6 Spolupráce s dalšími institucemi	11
2.7 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery	11
2.8 Charakteristika pedagogického sboru	12
2.9 Dlouhodobé projekty	12
2.10 Mezinárodní spolupráce	14
3 Charakteristika ŠVP	15
Otevřená škola - základy vzdělání je školní vzdělávací program pro základy vzdělání žáků zpracovaný podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní školu speciální.	15
Klíčové kompetence	19
Kompetence k učení: K1 učit se	19
Kompetence k řešení problémů: K2 řešit problém	20
Kompetence komunikativní: K3 komunikovat	20
Kompetence sociální a personální: K4 vztahy a soužití	20
Kompetence občanské: K5 občan	21
Kompetence pracovní: K6 práce	21
4 Učební plán – Díl I	25
4.1 Učební plán žáků se středně těžkým mentálním postižením	25
Zkratky předmětů	27

ČT – Čtení	27
PS – Psaní.....	27
ŘV – Řečová výchova.....	27
M – Matematika	27
I – Informatika.....	27
PRV – Prvouka.....	27
ČS – Člověk a společnost.....	27
ČP – Člověk a příroda	27
UK – Umění a kultura	27
VZ – Výchova ke zdraví	27
TV – Tělesná výchova.....	27
PČ – Pracovní činnosti	27
EV – Etická výchova.....	27
5 Učební osnovy – Díl I	28
Charakteristika předmětu Etická výchova.....	79
Předmět: Etická výchova	80
Ročník : 2.	82
Ročník : 3.	84
Ročník : 4.	86
Ročník : 5.	88
Ročník : 6.	89
Ročník : 7.	91
Ročník : 8.	93
Ročník : 9.	95
Ročník : 10.	97
6 Učební plán – Díl II	99
6.1 Učební plán žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami	99
6.2 Klíčové kompetence podle RVP ZŠS II. díl	100
7 Učební osnovy – Díl II	103
Vzdělávací oblasti	103
7.2 Předmět: ŘEČOVÁ VÝCHOVA	107
7.3 Předmět: SMYSLOVÁ VÝCHOVA	108
7.4 Předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA	114
7.5 Předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA	115
7.6 Předmět: POHYBOVÁ VÝCHOVA	116
7.7 Předmět: ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA	117

7.8 Předmět: REHABILITAČNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA	118
7.9 Předmět: PRACOVNÍ VÝCHOVA	120
8 Průřezová témata	124
9 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	136
Hodnocení žáků	136
9.2 Hodnocení žáků – učivo – klíčové kompetence	138

1 Identifikační údaje

1.1 Název ŠVP

Název ŠVP: **Otevřená škola**

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Základní škola Jihlava, Jungmannova 6, příspěvková organizace

ADRESA ŠKOLY: Jungmannova 3298/6, 58601 Jihlava

JMÉNO ŘEDITELE ŠKOLY: Mgr. Ivana Málková

KONTAKT: e-mail: podatelna@jungzs.cz, ivana.malkova@jungzs.cz web: www.jungzs.cz

IČ: 70882223

IZO: 102455171

RED-IZO: 600117383

KOORDINÁTOŘI TVORBY ŠVP: Mgr. Jana Morkusová

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Statutární město Jihlava

ADRESA ZŘIZOVATELE: Masarykovo nám. 1, 586 28 Jihlava

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST OD: 1. 9. 2024

DATUM PROJEDNÁNÍ VE ŠKOLSKÉ RADĚ: 29. 8. 2024

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 29. 8. 2024

.....
ředitelka školy

Mgr. Ivana Málková

.....
Razítko školy

2 Charakteristika školy

Škola je umístěna na okraji města, v klidové zóně. Bezbariérový přístup je zajištěn v celém školním areálu. Budova školy je rozlehlá, s dostatečným prostorem pro kmenové třídy, odborné učebny, relaxační místnosti, tělocvičnu, knihovnu, informační centrum. Škola má také multismyslovou místnost – snoezelen. Součástí oploceného areálu je školní pozemek s arboretem a kuličkovou dráhou, multifunkční hřiště, prostor pro skok do dálky, venkovní posilovna, hřiště na pétanque, venkovní učebna.

K přednostem školy patří nadstandardní vybavení pro výuku tělesné výchovy - malé trampolíny, orbitreky, cyklotrenažéry, boxovací trenažéry, běžecké pásy, závěsné systémy TRX, Flowin, Bosu, velká trampolína, zázemí na stolní tenis a další. Vybavení pro hudební výchovu - bicí souprava, elektronická bicí souprava, drumbeny pro všechny žáky. Prostory a vybavení odborných učeben – cvičný byt, kovodílna, dřevodílna, výtvarná dílna, keramická dílna. Ve všech kmenových třídách jsou dataprojektory, v některých třídách interaktivní tabule a interaktivní obrazovky/displej.

Škola je plně organizovaná. Poskytuje vzdělávání žákům od 1. do 9. ročníku. Svým počtem žáků se řadí mezi malé školy rodinného typu s velkým důrazem na individuální přístup ke každému žákovi, diferencovaným vzděláváním každého žáka, výukou ve třídách s nižším počtem žáků, výukou ve speciálních třídách podle §16, odst. 9 školského zákona, nově také v inovativních třídách. Při škole máme také přípravnou třídu pro děti s odkladem školní docházky a předškolní děti.

Žáci mohou navštěvovat školní družinu a školní klub. V odpoledních hodinách mohou rozvíjet svůj talent v různých zájmových útvarech – vaření, sportovní, keramický, výtvarný, taneční, hudební, hra na nástroje,

Snažíme se o budování pozitivních vztahů mezi žáky, žáky a pedagogy, pedagogy a zákonnými zástupci žáků. Prioritou bylo zajištění bezpečného prostředí školy.

Škola poprvé v historii své existence 1. září 2018 otevřela pro žáky „běžné“ třídy.

Od 1. září 2021 byly otevřeny třídy s inovativním vzděláváním a od letošního školního roku 2024/2025 se na naší škole otevře třída ZŠ speciální.

Škola vzdělává i žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a také žáky ohrožené školním neúspěchem.

Školní vzdělávací programy, podle kterých škola žáky vzdělává: Otevřená škola – školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, Otevřená škola – základy vzdělání (vzdělávací program pro speciální školu).

Škola vytváří podmínky pro rozvoj mimořádného nadání a talentu hlavně v hudební, taneční, výtvarné, pracovní a sportovní oblasti. Žáci školy se účastní soutěží hlavně ve výtvarné a sportovní oblasti.

Cílem školy bylo dát šanci zažít úspěch všem žákům a vybavit je kompetencemi pro praktický život, pro řešení situací každodenního života.

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola Jihlava, Jungmannova 6, příspěvková organizace je škola plně organizovaná, poskytuje vzdělání od 1. do 9. ročníku. Škola se řadí svým počtem žáků mezi malé školy.

2.2 Umístění školy

Škola je umístěna na okraji města nebo obce, v klidové zóně.

2.3 Charakteristika žáků

Školu navštěvují žáci, kteří se vzdělávají podle RVP ZV a na druhém stupni, od 8. do 9. ročníku žáci dle §16 odst. 9 školského zákona.

Vzděláváme žáky ve speciálních třídách, v běžných třídách a inovativních třídách.

Kromě žáků ze spádové oblasti stanovené vyhláškou Města Jihlavy, navštěvují školu dle kapacitních možností také žáci z jiných spádových oblastí a žáci dojíždějící z okolních obcí. Ve škole se také vzdělávají žáci s cizí státní příslušností a žáci na individuálním vzdělávání dle §41.

Ve škole jsou integrováni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, pro něž vypracováváme plán pedagogické podpory a na základě doporučení pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra individuální vzdělávací plán, který je pravidelně aktualizován. Věnujeme se také žákům nadaným.

Ve škole působí Školní parlament, složený z volených zástupců tříd. Prostřednictvím Školního parlamentu děti participují na organizaci života školy, podílejí se na přípravě akcí nebo je sami pod vedením ředitelky školy, metodika prevence a výchovného poradce organizují.

K podávání podnětů, připomínek i stížností mohou žáci využít také schránku důvěry.

2.4 Podmínky školy

Uspořádání školy - úplná škola. Škola má k dispozici školní družinu a školní klub. Žáci mají k dispozici zařízení školního stravování. Stravovací zařízení se nachází v budově školy. Vyučování probíhá v následujících jazycích a jazykových kombinacích: český. Počet školních budov je jedna, ve venkovním areálu se nachází oplocený komplex budov, pěstitelský pozemek, pracoviště pro odborné vzdělávání, sportovní hřiště, zahrada/park. Bezbariérový přístup je zajištěn po celém areálu. Pro trávení volného času je k dispozici zahrada, školní dvůr, hřiště, herna, vyhrazená učebna, knihovna, informační centrum. Žákům jsou k dispozici šatny.

Škola disponuje následujícími učebnami: společensko-vědní, přírodovědné a badatelské, ICT učebnou, kovodílnou, dřevodílnou a keramickou dílnou.

Škola úzce spolupracuje s externími specialisty.

Školní družina

Pro žáky je v budově školy zřízena školní družina, která zajišťuje ranní i odpolední provoz.

Školní klub

Zájmová činnost je organizována v rámci školního klubu a zájmových kroužků.

2.5 Vlastní hodnocení školy

2.5.1 Oblasti autoevaluace

Vlastní hodnocení školy probíhá podle metodiky, zpracované v rámci projektu Vlastním hodnocením ke zvyšování kvality. Tento projekt byl financován ESF a státním rozpočtem ČR. Metodiku zpracovali zástupci 10 jihlavských škol ve spolupráci s MEC o.p.s. Ke každé oblasti/podoblasti je formulována sada indikátorů a klíč k jejich hodnocení.

Oblast	Podoblast
I. Podmínky ke vzdělávání	Personální podmínky Prostorové a materiální podmínky Podmínky pro hygienické a bezpečné vzdělávání a život školy
II. Průběh vzdělávání.	Potřeby žáků ve výchovně vzdělávacím procesu Školní vzdělávací program a cíle vzdělávání Organizace výchovně vzdělávacího procesu školy Vzdělávací proces Činnosti žáků ve výchovně vzdělávacím procesu
III. Kultura školy	Podpora školy žákům

	<p>Spolupráce se zákonnými zástupci</p> <p>Vzájemné vztahy</p> <p>Výchovné poradenství</p> <p>Práce třídního učitele</p> <p>Image školy</p> <p>Vztahy s regionem a okolím</p> <p>Kázeň ve škole</p>
IV. Řízení školy	<p>Vize a vnitřní hodnoty školy</p> <p>Plánování</p> <p>Organizace školy</p> <p>Vedení lidí</p> <p>Kontrola</p> <p>Vlastní hodnocení školy</p>
V. Výsledky vzdělávání	<p>Zjišťování výsledků vzdělávání</p> <p>Hodnocení výsledků vzdělávání</p> <p>Další výsledky vzdělávání</p>
VI. Výsledky práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům	<p>Celkové hodnocení využívání lidských zdrojů</p> <p>Celkové hodnocení využívání materiálních zdrojů</p> <p>Celkové hodnocení využívání finančních zdrojů</p> <p>Dopad vlastního hodnocení na zdokonalování školy</p>

2.6 Spolupráce s dalšími institucemi

Škola spolupracuje s institucemi:

místní a regionální instituce

neziskové organizace

obec/město

sdružení rodičů a přátel školy

střední školy

školská rada

školské poradenské zařízení

vyšší odborné školy

2.7 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery

Spolupráce se zákonnými zástupci:

Spolupráce se zákonnými zástupci žáků se odehrává v rámci třídních schůzek – Tripartit, které bývají zpravidla čtyřikrát do roka. Schůzku s učitelem si mohou zákonní zástupci předem dohodnout kdykoliv v případě potřeby. Případné problémy vedení školy řeší okamžitě za účasti zákonných zástupců žáka, třídního učitele a výchovného poradce nebo metodika prevence. Výchovný poradce a metodik prevence mají určeny hodiny pro setkávání se žáky, zákonnými zástupci i s pedagogy školy. Pro rodiče také pořádáme kavárny.

Školská rada:

Na základě zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů, je při škole zřízena školská rada, která má šest členů. Kompetence školské rady vyplývají z výše zmíněného zákona.

Zasedání školské rady probíhá nejméně dvakrát do roka.

Spolupracující instituce:

Hlavním partnerem pro školu je její zřizovatel- Statutární město Jihlava .

Škola soustavně spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Jihlavě a Speciálně pedagogickým centrem v Jihlavě. Úzká spolupráce je mezi školou a odborem sociálně právní ochrany dětí Magistrátu města Jihlavy a Policií ČR, s Městskou policií v Jihlavě, Charitou Jihlava, Denním a týdenním stacionářem v Jihlavě, s jihlavskými základními školami.

2.8 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor se v posledních letech obměnil. Pedagogičtí pracovníci mají vysokoškolské speciálně pedagogické vzdělání, vysokoškolské pedagogické vzdělání, případně si vzdělání doplňují. Pedagogičtí pracovníci jsou vybaveni potřebnými profesními dovednostmi - komunikativní ve směru k žákům, jejich zákonným zástupcům, ostatním pedagogům a odborníkům spolupracující se školou. Jsou schopni diagnostikovat žáky a motivovat je k další činnosti, udržet neformální kázeň, průběžně se vzdělávat, modifikovat a hodnotit svou činnost. Pedagogický sbor se dle finančních možností dále průběžně vzdělává, a to jak jednotlivci, tak celý tým. Vzdělávání je realizováno dle plánu dalšího vzdělávání.

Pedagogický sbor je schopný týmové práce, vzájemně vstřícné komunikace a spolupráce.

Nabízíme i odbornou pomoc žákům a jejich zákonným zástupcům.

Řídící pracovníci mají manažerské, organizační i pedagogické schopnosti. Snaží se vytvářet náročné profesionální klima a zároveň motivovat. Usilují o neustálý odborný a profesní růst svůj i ostatních zaměstnanců.

2.9 Dlouhodobé projekty

Recyklohraní

Dalším dlouhodobým projektem, do kterého se naše škola zapojila, je recyklační program Recyklohraní. Program pořádají neziskové společnosti ASEKOL, ECOBAT a EKO-KOM, které zajišťují sběr a recyklaci vysloužilých elektrozařízení, baterií a obalů. Cílem projektu je zvýšit podvědomí o třídění odpadů u mladé generace a zajistit recyklaci drobných vysloužilých elektrozařízení a baterií v co nejvyšší míře. Škola je vybavena sběrnými nádobami a žáci mohou nosit nepotřebné drobné elektrospotřebiče, baterie a akumulátory.

Ovoce a zelenina do škol

V rámci projektu škola realizuje doprovodné aktivity.

I-KAP II

Od 27. 7. 2021 je škola zapojena v projektu I-KAP II – Učíme se ze života pro život 2. Cílem projektu je prostřednictvím komunit vzájemného učení, síťováním, vzájemným setkáváním a výměnou zkušeností základních a středních škol podpořit zvýšení kvality a efektivity pedagogického působení učitelů směrem k výuce obohacené o využívání aktivizačních metod

a posílené o prvky transferu kompetencí. Tento přístup je předpokladem celkového zlepšení kvality výuky a rozvoje kompetencí a gramotností žáků. Projekt rovněž podporuje rovné příležitosti ve vzdělávání ve smyslu volby výuky a vhodných inovativních nástrojů, které zohledňují specifika všech žáků.

Operační program Jan Amos Komenský

Podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování – Šablony pro MŠ a ZŠ. Cílem programu je zvyšování kvality, inkluзивity a účinnosti systémů vzdělávání, zajišťování rovného přístupu ke kvalitnímu a inkluзивnímu vzdělávání, včetně usnadňování vzdělávací mobility znevýhodněných skupin.

Škola pro demokracii

V této síti sdružujeme školy, které mají žákovský parlament. Pomáháme parlamentům, aby nebyly pouze formální, ale naopak funkční. Motivujeme děti k tomu, aby se zapojovaly do života školy. Naše síť je vlastně taková komunita škol, které se navzájem podporují, inspirují se úspěšnými žákovskými projekty a hlásí se k tomu, že demokracie do školy patří.

Národní plán obnovy

Prevence digitální propasti, digitální učební pomůcky pro rozvoj inforatického myšlení a digitální kompetence. Projekt je zaměřen především na doučování žáků.

O2 chytrá škola

Projekt je především určen na osvětu a vzdělávací aktivity v oblasti bezpečí na internetu, digitální gramotnosti a zavádění technologií do výuky. Zvýšení mediální gramotnosti pedagogů, žáků, mladistvých a jejich rodičů, v prevenci negativních důsledků užívání internetu a v osvětě zaměřené na fenomény s tím související.

Program KiVa

Kombinuje preventivní (univerzální) a cílenou intervenci. Do prevence se zapojuje celá škola a probíhá po celý školní rok. Klíčovým prvkem jsou pravidelné výukové lekce ve všech třídách, které vyučují přímo třídní učitelé. Cílená intervence je zaměřená na řešení konkrétních podezření a případů šikany.

Program SZÚ

Centrum podpory veřejného zdraví Státního zdravotního ústavu realizuje na naší škole řadu preventivních programů, které jsou zaměřeny na vybraná témata primární prevence. Preventivní programy jsou určeny pro různé věkové kategorie. Program je určený vždy pro 2 třídy a probíhá po celý školní rok.

2.10 Mezinárodní spolupráce

Mezinárodní spolupráce

Škola je zapojena do mezinárodního vzdělávacího programu **Ekoškola**, který zaštiťuje Sdružení Tereza. Ekoškola je program, v němž se žáci učí o environmentálních tématech a zároveň se svým vlastním přičiněním snaží o ekologičtější provoz školy.

Erasmus+

Naše škola je členem konsorcia s dalšími základními a mateřskými školami, jejíž zřizovatelem je statutární město Jihlava, v rámci programu Evropské unie Erasmus+.

Jedná se o projekt, který má za cíl podporovat vzdělávací mobilitu jednotlivců a skupin i spolupráci, kvalitu, inkluzi a rovnost, kreativitu a inovaci na úrovni organizací v oblasti vzdělávání a odborné přípravy.

Podařilo se získat akreditaci do roku 2027 a následně také uspět se žádostí o grant k akreditovanému projektu, jehož koordinátorem je statutární město Jihlava.

K plánovaným aktivitám patří stínování pro pedagogické pracovníky, vedoucí pracovníky škol, nepedagogické pracovníky a zástupce zřizovatele škol, skupinové mobility žáků, kurzy a školení pedagogických pracovníků apod.

eTwinning

Projekt, do kterého se naše škola zapojila ve školním roce 2020/2021 je společenství evropských škol. V současné době spolupracujeme se ZŠ ze Slovenska.

3 Charakteristika ŠVP

Otevřená škola - základy vzdělání je školní vzdělávací program pro základy vzdělání žáků zpracovaný podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní školu speciální.

Užívaný ve zkratce: **Otevřená škola – základy vzdělání – ŠVP pro obor vzdělání základní škola speciální dle RVP ZŠS.**

3.1. Zaměření školy

Název školního vzdělávacího programu Otevřená škola vyjadřuje základní myšlenku vzdělávacího programu, otevřenost školy dětem, zákonným zástupcům, veřejnosti, a to jak obsahem vzdělání, tak demokratickými principy, respektováním žáka jako osobnosti, diferencovaným přístupem a vztahy ve škole. Navozuje zaměření školy na rozvíjení osobnosti žáků a společné úsilí pedagogů a žáků při překonávání bariér v praktickém životě.

Zohledňujeme rozdílnost rozumových schopností žáků i odlišnost prostředí, ze kterého žáci pocházejí.

Na 1. stupni se zaměřujeme na důkladné poznání osobnosti žáka, pomoc při adaptaci a na vytváření kladného vztahu ke školnímu prostředí. Budujeme a upevňujeme základní hygienické a sociální návyky, vedeme žáky ke schopnosti komunikovat s okolím a srozumitelně se vyjadřovat. Všestranně usilujeme o rozvoj osobnosti žáka.

Na 2. stupni rozvíjíme pracovní dovednosti žáků, pohybové a tvořivé schopnosti. Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Ve všech třídách školy se děti učí pracovat samostatně i v týmu. V průběhu školní docházky jsou děti vedeny k profesní orientaci podle svých schopností a zájmů tak, aby se dobře integrovaly ve společnosti.

Školní vzdělávací program klade důraz na všestranný rozvoj osobnosti každého jedince. Důležitou úlohu v této oblasti plní i činnost školní družiny a školního klubu s nabídkou zájmových útvarů.

Naším cílem je, aby školu opouštěl žák, který je v rámci svých možností vybaven základní funkční gramotností, žák, který chce usilovat o svoje osobní i společenské uplatnění a má pro to vytvořeny základní předpoklady a dovednosti, žák, který je přiměřeně sociálně zdatný, váží si svého zdraví a upevňuje je, umí spolupracovat a žít mezi lidmi podle platných pravidel.

Cílové způsobilosti:

- naučit se číst, psát a počítat
- naučit se komunikovat
- poznat a pochopit základní přírodní a společenské vztahy a souvislosti
- učit se učit a uplatňovat znalosti, vytýčit si životní cíle, usilovat o jejich dosažení, dokázat svoji činnost plánovat

- naučit se žít mezi lidmi, respektovat pravidla společnosti,
- naučit se žít zdravě,
- být schopen vážit si projevů kultury, mravů umění.

Chceme, aby se škola stala místem, kde je žákům poskytována kvalitní vzdělávací péče. Současně usilujeme o to, aby byla pro děti i dospělé bezpečná, přátelská a pozitivní.

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie, zaměřené na dosahování obecných cílů vzdělávání a na osvojování klíčových kompetencí

1. Vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

Usnadnit verbální popřípadě neverbální dorozumívání s okolím využíváním všech dostupných systémů a forem komunikace.

Pro dosažení tohoto cíle se zaměříme na:

- realizaci komunitních kruhů,
- rozhovory a besedy se žáky,
- kladení otázek, nácvik vhodné reakce na sdělení,
- využití patronátů tříd,
- návštěvy a besedy v knihovně,
- dramatizace reálných situací,
- využití počítačů k dorozumívání s okolím
- augmentativní a alternativní systémy komunikace,
- řečovou výchovu, rozvíjení slovní zásoby s využitím logopedických karet, obrazových materiálů, vyprávění podle obrázku, využívání pomůcek.

2. Pomáhat žákům, aby poznávali své schopnosti a možnosti a využívali je v osobním i pracovním životě

Umožnit žákům osvojení sebeobslužných činností a základních pracovních dovedností a návyků na takové úrovni, aby je byli schopni využít v občanském životě a při plnění požadavků podporovaného zaměstnání nebo chráněných dílen.

Pro dosažení tohoto cíle se zaměříme na:

- poznávání různých pracovišť, druhů lidských činností-exkurze, vycházky, návštěvy, ÚP
- třídění odpadů, zapojení do soutěží
- péče o čistotu okolí školy, pravidelný úklid prostranství
- práce v dílnách, na pozemku, ve cvičném bytě
- návštěvy škol a institucí
- realizaci zájmových činností, rozvíjení zájmů a talentů
- péči o okolí školy

3. Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je k učení

Vést žáky k ustálenému postupu osvojování dovedností a návyků, dbát na jeho dodržování formou průběžné pozitivní motivace.

Pro dosažení tohoto cíle se zaměříme na:

- časté opakování a procvičování
- čtení s porozuměním, úkoly typu – vyhledej v textu, odpověz na otázku, nakresli ilustraci
- výchovu k hodnocení a sebehodnocení – v průběhu i v závěru vyučovacích hodin
- uplatňování okamžité zpětné vazby, citlivou práci s chybou
- využívání žákům známých aktuálních situací a problémů a z vlastních zkušeností dětí
- poznávání a oceňování vlastního pokroku

4. Podněcovat žáky k myšlení na podkladě názoru a k řešení problémů

Podporou názorného myšlení a úzkého sepětí s realitou vytvářet stereotypy chování pro uplatnění v konkrétních životních situacích.

Pro dosažení tohoto cíle se zaměříme na:

- pověřování přiměřenými praktickými úkoly
- řešení aktuálních problémů v komunitním kruhu
- dramatizace zaměřené na řešení možných situací
- zapojování do řešení problémů třídního, školního života
- společné vytváření a důsledné respektování pravidel, společné vyvozování důsledků

5. Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

Vést žáky ke schopnosti reálného pohledu na svou osobu i na osoby ve svém nejbližším okolí, porozumět chování a činnostem druhých, umožnit jim zažít uspokojení z výsledků společné práce.

Pro dosažení tohoto cíle se zaměříme na:

- práci ve dvojicích a ve skupině
- prvky kooperativního učení, kooperativní učení
- vytváření třídních pravidel, jejich uplatňování
- uplatňování hodnotících a sebehodnotících technik
- realizaci patronátů tříd

6. Přípravovat žáky k tomu, aby si uvědomovali svá práva a naplňovali své povinnosti

Rozvíjet u žáků schopnost vyjádřit své požadavky a potřeby, podporovat rozvoj jejich samostatnosti.

Pro dosažení tohoto cíle se zaměříme na:

- spoluúčast při vytváření školního řádu
- důsledné respektování školního řádu žáky i učiteli
- respektování mentálních, sociálních, národnostních i kulturních odlišností s využitím vysvětlování, prožitkových technik, besed s hosty
- besedy se zajímavými hosty
- využívání schránek důvěry
- vytváření podmínek pro vrstevnické působení
- návštěvy úřadů a institucí
- práci ve dvojicích a ve skupinách
- realizaci preventivních programů

7. Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city, vhodné projevy v chování, jednání, prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, k okolnímu prostředí i k přírodě

Zajišťovat žákům dostatek příležitostí k získávání zkušeností v činnostech, které je uspokojují a přinášejí jim radost, umožnit jim podílet se na jednoduchých sociálních aktivitách.

Pro dosažení tohoto cíle se zaměříme na:

- rozhovory a diskuze v komunitním kruhu
- celodenní pobyty v přírodě
- sportovní a kolektivní hry
- návštěvy výstav a kulturních představení
- školní výlety
- výuka v přírodním prostředí
- třídění odpadů
- úklid okolí školy
- návštěvy ZOO
- patronáty tříd

8. Učit žáky chránit vlastní zdraví i zdraví jiných

Vytvářet a upevňovat poznatky a dovednosti v péči o zdraví, v oblasti osobního bezpečí a při ochraně před možným sexuálním zneužíváním, vést je k pozitivnímu myšlení, k osvojení režimu podporujícího zdraví.

Pro dosažení tohoto cíle se zaměříme na:

- zařazování relaxačních chvil
- výcvik v poskytnutí základní první pomoci

- využívání velkých přestávek k pohybovým aktivitám v klubovně, na hřišti, v hale na stolní tenis
- besedy o zdravé výživě
- důsledná prevence kouření ve škole a okolí školy
- pravidelná poučení o bezpečném chování
- využívání schránek důvěry
- terapeutická sezení ve školním poradenském pracovišti
- zařazování témat OČZMU do výuky předmětů
- využívání komunitních kruhů
- realizace zájmových pohybových a sportovních kroužků

9. Vést žáky k ohleduplnosti k jiným lidem a učit je žít společně s ostatními lidmi

Poskytovat dostatek příležitostí k získání zkušeností s jinými lidmi a vést je k poznání a toleranci k odlišnostem různých skupin ve společnosti.

Pro dosažení tohoto cíle se zaměříme na:

- rozhovory a diskuze k aktuálním problémům školy i společnosti
- besedy se zajímavými lidmi
- spolupráce s jinými školami a institucemi, vzájemné návštěvy, společné akce,
- využívání komunitních kruhů
- organizace akcí s multikulturní tematikou, patronáty tříd
- působení asistentů pedagoga ve vyučování i mimo něj
- využívání romských, anglických, aj. časopisů a materiálů
- důsledné řešení případů ubližování a agrese
- prožitková sezení v rámci školního poradenského pracoviště a snoezelenu
- návštěvy míst, která jsou spojena s tématem lidských práv, apod.
- účast v soutěžích, zaměřených na vhodná témata
- seznamování s romskou kulturou, historií a tradicemi

Klíčové kompetence

Smyslem a cílem vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením je jejich vybavení souborem klíčových kompetencí. Osvojování klíčových kompetencí je proces dlouhodobý, škola vytváří základ pro celoživotní učení žáka a pro jeho úspěšnou orientaci v každodenním praktickém životě. Vytváření klíčových kompetencí respektuje individuální zvláštnosti, schopnosti a možnosti žáků.

Kompetence k učení: K1 učit se

Na konci základního vzdělávání žák:

K1A ovládá základy čtení, psaní a počítání a využívá je ke svému vzdělávání

K1B používá učebnice, učební materiály a učební pomůcky

K1C dodržuje návykové stereotypy učení, snaží se o koncentraci na učení

K1D chápe pochvalu jako motivaci k dalšímu učení, má zájem o získávání nových poznatků

K1E používá termíny, znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života

K1F ovládá elementární způsoby práce s počítačem

K1G uplatňuje získané zkušenosti v praktických situacích

Kompetence k řešení problémů: K2 řešit problém

Na konci základního vzdělávání žák:

K2A překonává problémy přiměřeně ke svým možnostem

K2B řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby a vlastních zkušeností

K2C vnímá problémové situace a řeší je s pomocí naučených stereotypů i získaných zkušeností

K2D nenechá se při řešení problému odradit nezdarem

K2E ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů

Kompetence komunikativní: K3 komunikovat

Na konci základního vzdělávání žák:

K3A komunikuje s druhými lidmi přiměřeně svým schopnostem

K3B rozumí sdělení a reaguje na ně podle svých možností

K3C vyjadřuje své pocity, prožitky a nálady vhodným způsobem

K3D chápe jednoduché, běžně užívané texty, záznamy a obrazové materiály

K3E zvládá jednoduchou formu písemné komunikace

K3F vyjadřuje své názory a postoje, vhodnou formou obhájí svůj názor

K3G využívá pro komunikaci běžné informační a komunikační prostředky

K3H využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke společenské integraci

Kompetence sociální a personální: K4 vztahy a soužití

Na konci základního vzdělávání žák:

K4A má základní představu o vztazích mezi lidmi

K4B orientuje se v prostředí, ve kterém žije

K4C podílí se na jednoduchých sociálních aktivitách

K4D uplatňuje základní návyky společenského chování

K4E navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi

K4F rozpoznává nevhodné a rizikové chování, je seznámen s jeho možnými důsledky

K4G uvědomuje si nebezpečí možného psychického i fyzického zneužívání vlastní osoby

K4H prokazuje získanou sebedůvěru při vystupování v neznámém prostředí

Kompetence občanské: K5 občan

Na konci základního vzdělávání žák:

K5A využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti

K5B má povědomí o základních právech a povinnostech občanů

K5C dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití

K5D chrání své zdraví, dodržuje naučené stereotypy chování zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí

K5E dokáže se chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob

Kompetence pracovní: K6 práce

Na konci základního vzdělávání žák:

K6A má osvojené hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu podle svých možností

K6B zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy při jednoduchých pracovních činnostech

K6C pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle instrukcí plní zadané jednoduché úkoly

K6D soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění

K6E respektuje pravidla práce v týmu a svými pracovními činnostmi ovlivňuje kvalitu společné práce

K6F přijímá posouzení výsledků své práce

K6G dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce a ochrany životního prostředí při pracovních činnostech podle naučených stereotypů

K6H má představu o možnostech svého budoucího pracovního uplatnění

3.3 Zabezpečení výuky žáků s kombinací postižení

V souladu s příslušnými ustanoveními zákona 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky 27/2016 Sb. v platném znění, škola vzdělává žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními. Tomu jsou přizpůsobeny počty dětí ve třídách a skupinách, prostředí tříd, využívání pomůcek, volba metod a forem práce i forma a způsob hodnocení. Stěžejní zásadou je individuální přístup ke každému žákovi a respektování jeho specifických vzdělávacích potřeb.

Vzdělávání žáků je zajištěno speciálními pedagogy a pedagogickými asistenty.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce.

PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností.

Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky se zákonnými zástupci žáka, pedagogy, vedením školy i se žákem samotným.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu **IVP** využívána minimální doporučená úroveň. Pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň je rozpracována ve školním vzdělávacím programu. Na základě doporučení školského poradenského zařízení bude rozpracována v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka.

Žákům s přiznanými podpůrnými opatřeními se vypracovává individuální vzdělávací plán na základě doporučení poradenského zařízení a žádosti zákonných zástupců.

Individuální vzdělávací plán žáka má písemnou podobu. Při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel se zákonnými zástupci žáka. Při vytváření IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavování jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí je i termín vyhodnocení naplňování IVP, případně termín průběžného hodnocení. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok, může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, ten je zaznamená do školní matriky. Výchovný poradce jeden výtisk IVP předá ihned po podpisu řediteli školy k archivaci dokumentů.

Pro všechny žáky s více vadami jsou ve spolupráci se zákonnými zástupci a se speciálně pedagogickými centry vytvářeny individuální vzdělávací plány. Tyto plány obsahují příslušná opatření, doporučení, zásady a principy péče o žáky s více vadami.

Pedagogové školy a pracovníce centra se navzájem navštěvují a připravují společně pro žáky speciální pomůcky a učebnice. Jsou zajišťovány kompenzační a rehabilitační pomůcky. Učitelé volí pro žáky s více vadami odpovídající metody a formy práce, respektují individuální tempo, časté je i opakování probraného učiva.

Specifikace provádění podpůrných opatření

Jako podpůrná opatření pro žáky jsou využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

a) v oblasti metod výuky

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času na zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky

- střídání forem a činností během výuky
- využívání skupinové výuky s postupným přechodem k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka
- při hodnocení se zohledňuje stupeň přiznaných podpůrných opatření
- na základě doporučení PPP nebo SPC je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku
- ve výuce se zaměřujeme především na pozitiva, necháváme žáky zažít úspěch a kladné hodnocení
- do výuky zařazujeme relaxační techniky
- využíváme motivačních technik
- snížený počet žáků ve třídě
- úprava prostředí
- zajištění speciálních kompenzačních a rehabilitačních pomůcek, učebních materiálů
- způsob výchovně vzdělávací péče je vždy projednán se zákonnými zástupci, jejich návrhy jsou respektovány
- žákům nabízíme možnost sportovního vyžití a volných pohybových činností k uvolnění psychického a fyzického napětí o velkých přestávkách, a to jak ve školních prostorách, tak v případě příznivého počasí na školním hřišti

c) zařazení předmětů speciálně pedagogické péče na základě doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory (předměty speciálně pedagogické péče budou součástí ŠVP v příloze až na základě doporučení školského poradenského zařízení)

d) za významnou podmínku efektivního vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními považujeme příznivé klima školy a pozitivní vzájemné vztahy, kterým věnujeme dlouhodobě velkou pozornost

Pravidla pro zapojení dalších subjektů

Škola spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními s SPC, PPP, zákonnými zástupci. V průběhu celého školního roku funguje efektivní spolupráce pedagogů a pracovníků SPC.

V případě potřeby a se souhlasem zákonných zástupců žáka spolupracujeme i s dalšími odborníky (neurologem, psychiatrem, psychologem).

Školní poradenské pracoviště

Ve škole je zřízeno školní poradenské pracoviště. Je tvořeno výchovným poradcem, metodikem prevence, metodikem školního vzdělávacího programu a třídními učiteli, který tvoří společně s ředitelem školy školní poradenský tým. Výchovný poradce je pověřen koordinací činnosti školního poradenského pracoviště.

Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem a je pověřen spoluprací a komunikací se školským poradenským zařízením. Se školským poradenským zařízením komunikuje také ředitelka školy.

4 Učební plán – Díl I

4.1 Učební plán žáků se středně těžkým mentálním postižením

Minimální časová dotace + disponibilní časová dotace													
Vzdělávací oblast	předmět	ročník										celkem	
		1. stupeň					2. stupeň						
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.		
Jazyková komunikace	Čtení	2+0	2+0	3+0	3+0	3+0	3+0	3+0	3+0	3+0	3+0	3+0	28
Jazyková komunikace	Psaní	1+0	1+0	2+0	2+0	2+0	2+0	2+0	2+0	2+1	2+1	1+1	17+3
Jazyková komunikace	Řečová výchova	2+0	2+0	2+0	2+0	2+0	2+0	1+0	1+0	1+0	1+0	1+0	16
Matematika a její aplikace	Matematika	2+1	2+1	2+1	2+1	2	2	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1	24+8
Informační a komunikační technologie	Informatika					1+0	1+0	1+0	1+0	1+0	1+0	1+0	6
Člověk a jeho svět	Prvouka	2+0	2+0	3+0	3+0	3+0	3+0						16
Člověk a společnost	Člověk a společnost							2+0	2+0	2+0	2+0	2+0	8
Člověk a příroda	Člověk a příroda							3+0	3+0	3+0	3+0	3+0	12
Umění a kultura	Umění a kultura	3+0	3+0	3+0	3+0	3+0	3+0	2+0	2+0	2+0	2+0	2+0	26
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví								1+0			1+0	2
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	3+0	3+0	3+0	3+0	3+0	3+0	3+0	3+0	3+0	3+0	3+0	30
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	3+0	3+0	3+0	4+0	4+0	4+0	5+0	5+0	6+0	6+0	6+0	43
Průřezová témata	Etická výchova	0+1	0+1	0+1	0+1	0+1	0+1	0+1	0+1	0+1	0+1	0+1	0+10
Disponibilní časová dotace		10						11					
Týdenní časová dotace		20	20	23	24	24	24	27	29	29	29	29	249
Celková povinná časová dotace		135						114					

4.2. Poznámky k učebnímu plánu

Vzdělávání v základní škole speciální trvá 10 ročníků. První stupeň je tvořen 1. – 6. ročníkem, druhý stupeň 7. – 10. ročníkem (§ 46 ods. 3 zákona 561/2004 Sb.)

Vyučovací hodina může být rozdělena na více jednotek podle individuálních schopností a potřeb žáků.

Celková povinná časová dotace je ve školním učebním plánu stanovena pro vzdělávání žáků v základní škole speciální na 1. stupni na 135 hodin, pro vzdělávání na 2. stupni 114 hodin.

Týdenní hodinová dotace pro jednotlivé ročníky v základní škole speciální: 1. a 2. ročník 20 hodin, 3. ročník 23 hodin, 4. až 6. ročník 24 hodin, 7. ročník 27 hodin, 8. až 10. ročník 29

hodin. Celková povinná časová dotace je tvořena minimální časovou dotací pro vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) a disponibilní časovou dotací. Disponibilní časová dotace je určena: k realizaci průřezových témat v samostatném vyučovacím předmětu Etická výchova, k posílení vyučovacích předmětů Matematika a Psaní.

4.3. Poznámky ke vzdělávacím oblastem

Jazyková komunikace

Vzdělávací obsah vyučovacím předmětu Čtení je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání, v 1. a 2. ročníku 2 hodiny týdně, ve 3. až 10. ročníku 3 hodiny týdně.

Vzdělávací obsah vyučovacím předmětu Psaní je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání, v 1. a 2. ročníku 1 hodina týdně, ve 2., 3. 4. 5. 6. 7. a 10. ročníku 2 hodiny týdně, v 8. a 9. ročníku 3 hodiny týdně.

Řečová výchova je realizována jako samostatný vzdělávací předmět ve všech ročnících základního vzdělávání, v 1. až 6. ročníku 2 hodiny týdně, v 7. až 10. ročníku 1 hodina týdně.

Matematika a její aplikace

Vzdělávací obsah vyučovacím předmětu Matematika je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání, v 1. až 4. ročníku 3 hodiny týdně, v 5. a 6. ročníku 2 hodiny týdně, v 7. až 10. ročníku 4 hodiny týdně.

Informatika

Vzdělávací obsah vyučovacím předmětu Informatika je realizován v 5. až 10. ročníku 1 hodina týdně.

Člověk a jeho svět

Vzdělávací obsah vyučovacím předmětu Prvouka je realizován v 1. a 2. ročníku 2 hodiny týdně, ve 3. až 6. ročníku 3 hodiny týdně.

Člověk a společnost

Vzdělávací obsah vyučovacím předmětu Člověk a společnost je realizován v 7. až 10. ročníku 2 hodiny týdně.

Člověk a příroda

Vzdělávací obsah vyučovacím předmětu Člověk a příroda je realizován v 7. až 10. ročníku 3 hodiny týdně.

Umění a kultura

Vzdělávací obsah vyučovacím předmětu Umění a kultura (Hudební výchova a Výtvarná výchova) je realizován v 1. až 6. ročníku 3 hodiny týdně, v 7. až 10. ročníku 2 hodiny týdně.

Člověk a zdraví

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví je realizován pouze na 2. stupni základního vzdělávání v 8. a 10. ročníku 1 hodina týdně, na 1. stupni je součástí vyučovacího předmětu tělesná výchova.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tělesná výchova je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání; časová dotace pro tělesnou výchovu jsou 3 hodiny týdně. Zdravotní tělesná výchova je součástí vyučovacího předmětu Tělesná výchova, jejíž prvky jsou preventivně využívány v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávány žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Člověk a svět práce

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní činnosti je realizován v 1. až 3. ročníku 3 hodiny týdně, ve 4. až 6. ročníku 4 hodiny týdně, v 7. a 8. ročníku 5 hodin týdně a v 9. a 10. ročníku 6 hodin týdně.

Průřezová témata

Průřezová témata tvoří povinnou součást základního vzdělávání žáků a jsou realizována v samostatném vyučovacím předmětu Etická výchova v 1. až 10. ročníku 1 hodina týdně.

Zkratky předmětů

ČT – Čtení

PS – Psaní

ŘV – Řečová výchova

M – Matematika

I – Informatika

PRV – Prvouka

ČS – Člověk a společnost

ČP – Člověk a příroda

UK – Umění a kultura

VZ – Výchova ke zdraví

TV – Tělesná výchova

PČ – Pracovní činnosti

EV – Etická výchova

5 Učební osnovy – Díl I

5.1. JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Jazyková komunikace** má stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Rozvíjí u žáků osvojení a používání mluvené i písemné podoby jazyka. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je. Jazykový rozvoj žáků probíhá paralelně s rozumovým a emocionálním zráním. Vzdělávací oblast zahrnuje učivo zaměřené na rozvoj smyslového a citového vnímání, vyjadřovacích schopností, čtení a psaní. Obsah vzdělávací oblasti Jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Čtení, Psaní a Řečová výchova.

Obsahem vzdělávacího oboru **Čtení** je postupné osvojování písmen, slov a vět, které vede k rozvíjení čtecí dovednosti, vnímání obsahu čteného textu a čtení snadného krátkého textu s porozuměním. Důležité je povzbuzovat u žáků zájem o čtení, jako o jeden ze zdrojů informací.

Vzdělávací obor **Psaní** rozvíjí grafické dovednosti žáků, jejich jemnou motoriku a grafomotoriku, a tím zároveň stimuluje jejich myšlení. Získávání grafických dovedností, postupné zvyšování kvality a rychlosti písma a praktické využívání získaných dovedností dává žákům možnost jednoduché písemné komunikace.

Vzdělávací obor **Řečová výchova** se zaměřuje na osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené podobě, na správné a srozumitelné vyjadřování a rozvíjí komunikační dovednosti žáků, které jsou předpokladem funkčního dorozumívání s okolím, úspěšné sociální integrace a jejich dalšího vzdělávání.

Vzhledem k individuálně variabilním schopnostem je nezbytné rozvíjení a budování řeči přiměřeně věku a schopnostem jednotlivých žáků.

Škola může zařadit do ŠVP Doplnující vzdělávací obory, které nejsou součástí základního vzdělávání, ale vzdělávací obsah doplňují a rozšiřují. Doplnující vzdělávací obory je možné využít pro všechny žáky nebo pouze pro některé jako povinný nebo volitelný vzdělávací obsah.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení řečových schopností a myšlení
- srozumitelnému vyjadřování ústní i písemnou formou a kultivovanému projevu v běžných situacích
- dorozumívání v běžných komunikačních situacích, ke sdělování názorů
- osvojení techniky čtení a psaní
- získávání základních dovedností pro pochopení čteného textu
- zvládnutí orientace v jednoduchých textech různého zaměření
- získávání zájmu o čtení a rozvíjení schopnosti reprodukovat snadný krátký text
- zvládnutí opisu jednoduchého textu, psaní krátkých slov i podle diktátu
- praktickému využití získané dovednosti psaní

Klíčové kompetence K1 – K6

5.1.1 Vyučovací předmět ČTENÍ

1. stupeň – 1. období

ročník 1. – 3.

Výstupy	Učivo
žák by měl <ul style="list-style-type: none">. dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání. číst slabiky a dvojslabičná slova, skládat slova ze slabik. tvořit věty podle obrázků. orientovat se na stránce i řádku. chápat obsah krátkých vět doplněných obrázkem	<ul style="list-style-type: none">. čtení – přípravná etapa čtení, sezení, vzdálenost očí, osvětlení, analyticko-syntetické činnosti, alternativní způsoby čtení, vyvozování hlásek a písmen, dělení a skládání slov, diferenciační cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání, čtení obrázků, slabik, slov, jednoduchých vět, tvoření jednoduchých vět. naslouchání – sluchová cvičení, rytmus, pozornost, paměť, koncentrační cvičení, poslech pohádek, veršů, rozpočítadel a říkadel Dechová a fonační cvičení, recitace Práce s knihou, řádek, stránka, řazení písmen podle vzoru Písmena, slabiky, čtení jména, písmeno a jako spojka, slabika má mezi obrázky, 2 slovné věty, 3 slovné věty.

1. stupeň – 2. období

ročník:4. - 6.

Výstupy	Učivo
žák by měl <ul style="list-style-type: none">. zvládat čtení probraných tiskacích i psacích písmen. rozlišit stejně znějící slova různého významu. umět reprodukovat krátký text podle ilustrací a návodných otázek. orientovat se ve větě. číst s porozuměním jednoduché věty. přednášet krátké říkanky a básničky	<ul style="list-style-type: none">. čtení - analyticko-syntetické činnosti, alternativní způsoby čtení, vyvozování hlásek a písmen, dělení a skládání slov, diferenciační cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání, čtení obrázků, slabik, slov, jednoduchých vět, tvoření jednoduchých vět. naslouchání - koncentrační cvičení, poslech pohádek, veršů a říkadel

2. stupeň

ročník: 7. -10.

Výstupy	Učivo
žák by měl <ul style="list-style-type: none">. číst všechna tiskací i psací písmena. zvládat čtení krátkého jednoduchého textu. orientovat se ve čteném textu. zapamatovat si obsah přečteného textu a umět reprodukovat snadný krátký text. přednášet říkanky a básničky. získat pozitivní vztah k literatuře. orientovat se v jednoduchých návodech podle obrázků	<ul style="list-style-type: none">. práce s textem - prohlubování čtenářských dovedností, tiché čtení s porozuměním; obrázkové knihy, noviny, časopisy, návody s obrázky k použití výrobků a k činnostem. poslech a reprodukce - poslech příběhů, pohádek, reprodukce přečteného, recitace, dramatizace, využití PC. literární druhy - literatura pro děti a mládež. základní literární pojmy - rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, pověst, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadlo, film, herec. sociální čtení

5.1.2 Vyučovací předmět PSANÍ

1. stupeň – 1. období

ročník: 1. - 3.

Výstupy	Učivo
žák by měl <ul style="list-style-type: none">. dodržovat správné držení psacího náčiní. vyvodit písmena podle obrázků. odlišovat délku samohlásek	<ul style="list-style-type: none">. rozvíjení psychomotorických schopností, jemné motoriky, grafomotoriky a pohybové koordinace; uvolňovací cvičení; alternativní nácvik psaní, psací pomůcky. směrová orientace; orientace na řádku a na stránce. rozeznávání hlásek a písmen. psaní hůlkového a psacího písma, slabiky, slova i podle nápovědy, opis a přepis, psaní krátkých

<ul style="list-style-type: none"> . psát velká hůlková písmena . psát a spojovat písmena a tvořit slabiky . zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním . napsat hůlkovým písmem své jméno 	<p>slovních spojení</p> <ul style="list-style-type: none"> . základní hygienické návyky při psaní, psaní na tabuli, psaní na velkém formátu, průprava pro jednotlivá hůlková písmena podle předlohy . psaní číslic
--	--

1. stupeň – 2. období

ročník: 4. - 6.

Výstupy	Učivo
<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . psát písmena, která umí číst . opisovat a přepisovat slabiky a jednoduchá slova . ovládat psaní hůlkového písma . psát písmena a slabiky podle diktátu . opsat číslice 	<ul style="list-style-type: none"> . rozvíjení psychomotorických schopností, jemné motoriky, grafomotoriky a pohybové koordinace; uvolňovací cvičení; alternativní nácvik psaní . směrová orientace; orientace na řádku a na stránce . rozeznávání hlásek a písmen . psaní hůlkového a psacího písma, slabiky, slova i podle nápovědy, opis a přepis, psaní krátkých slovních spojení . základní hygienické návyky při psaní . psaní číslic

2. stupeň

ročník: 7. - 10.

Výstupy	Učivo
<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . dbát na čitelný písemný projev . psát slabiky a jednoduchá slova i podle diktátu 	<ul style="list-style-type: none"> . psaní psacích písmen . opis a přepis slov - převedení tištěných písmen do psané podoby; přepisování slov, vět a jednoduchých textů, psaní na PC

<ul style="list-style-type: none"> . opsat slova a jednoduché věty . napsat nebo opsat jednoduché sdělení podle předlohy . přepsat krátký jednoduchý text . podepsat se psacím písmem . napsat nebo opsat běžné písemnosti - adresu, přání, dopis podle vzoru . psaní číslic i podle nápovědy 	<ul style="list-style-type: none"> . diktát slov a krátkých vět . úprava psaného textu; psaní adresy a krátké korespondence; psaní pomocí PC . psaní číslic
---	---

5.1.3 Vyučovací předmět **ŘEČOVÁ VÝCHOVA**

1. stupeň – 1. období

ročník: 1. - 3.

Výstupy	Učivo
<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . reprodukovat jednoduché říkanky a básničky . odpovídat na otázky slovem, větou . dokázat se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů . popsat jednoduché obrázky . reprodukovat krátký text podle otázek 	<ul style="list-style-type: none"> . dechová, hlasová a artikulační cvičení . výslovnost, intonace, rytmizace . edukace a reedukace řeči, rozvíjení fonemického sluchu . rozvoj komunikace jako prostředku orientace v sociálních situacích, alternativní a augmentativní způsoby komunikace, pozdrav, poděkování, prosba, ano – ne. . přednes, vyprávění; říkanky, krátké básničky, popisy obrázků . poslech předčítaného textu . reprodukce a dramatizace; říkanky, básničky, jednoduché příběhy Popisné otázky: Co to je? Co to dělá? Co se s tím dělá? Rozvoj pasivní slovní zásoby.

1. stupeň – 2. období

ročník: 4. - 6.

Výstupy	Učivo
žák by měl <ul style="list-style-type: none">. reprodukovat krátké texty podle jednoduché osnovy. vyprávět zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh podle návodných otázek. vyprávět jednoduchý příběh podle obrázku. popsat osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek. domluvit se v běžných situacích. zvládat slovní formy společenského styku - pozdrav, prosba, poděkování. drammatizovat jednoduchý krátký příběh z oblasti, která je žákům blízká	<ul style="list-style-type: none">. dechová, hlasová a artikulační cvičení. výslovnost, intonace, rytmizace. edukace a reedukace řeči, rozvíjení fonemického sluchu. rozvoj komunikace jako prostředku orientace v sociálních situacích, alternativní a augmentativní způsoby komunikace. přednes, vyprávění; říkanky, krátké básničky, popisy obrázků. poslech předčítaného textu. reprodukce a drammatizace; říkanky, básničky, jednoduché příběhy

2. stupeň

ročník: 7. - 10.

Výstupy	Učivo
žák by měl <ul style="list-style-type: none">. dosáhnout srozumitelného mluveného projevu, širší slovní zásoby, snažit se o zřetelnou výslovnost. používat věty se správnými gramatickými strukturami. dbát na kulturu mluveného projevu. komunikovat vhodně v běžných situacích a zvládat základní pravidla komunikace. popsat děje, jevy a osoby na obrázcích	<ul style="list-style-type: none">. rozšiřování slovní zásoby, základy techniky mluveného projevu - správné dýchání, výslovnost, intonace a rytmizace. edukace a reedukace řeči; rozvíjení fonemického sluchu. alternativní způsoby komunikace. základní komunikační pravidla; konverzační cvičení; tvorba otázek a odpovědí. mimojazykové prostředky řeči - mimika, gesta

. vyprávět vlastní zážitky a popsat své pocity. převyprávět vyslechnutý, přiměřeně náročný příběh, divadelní nebo filmové představení. drammatizovat jednoduchý příběh nebo pohádku	

5.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je založena na praktických činnostech a dovednostech, které žáci nejčastěji využijí v běžném životě, posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti. Žáci se seznamují se základními matematickými pojmy, symboly, postupy a způsoby jejich užití. Učí se používat matematické pomůcky včetně kalkulačtoru. Matematika prolíná celým základním vzděláváním, učí je dovednostem a praktickým činnostem využitelným v praktickém životě.

Důležitou součástí matematického vzdělávání je osvojení dovedností z geometrie. Žáci poznávají základní geometrické tvary a tělesa, učí se pečlivosti a přesnosti při měření.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na tematické okruhy:

- Řazení a třídění předmětů
- Čísla a početní operace
- Závislosti, vztahy a práce s daty
- Základy geometrie

Tematický okruh ***Řazení a třídění předmětů*** se zařazuje na prvním stupni základního vzdělávání. Žáci se učí tvořit skupiny podle velikosti, řadit předměty podle určitých vlastností a společných jevů. Rozvíjí si prostorovou a směrovou orientaci, logické myšlení a paměť, učí se chápat a osvojovat si kvantitativní vztahy.

Tematický okruh ***Čísla a početní operace*** je zařazen na 1. stupni i na 2. stupni. Žáci se postupně seznamují s reálnými čísly, osvojují si rozklad čísel, vytváří si konkrétní představu o číslech, osvojují si postupy základních matematických operací. Jedná se především o sčítání, odčítání, násobení. Získané dovednosti jsou procvičovány a upevňovány při manipulaci s mincemi a bankovkami.

V tematickém okruhu ***Závislosti, vztahy a práce s daty*** se žáci učí třídění a seskupování dat podle určitých kritérií, jejich vzájemných souvislostí a závislostí.

Osvojují si základy měření, seznamují se s časovými souvislostmi, určují čas, učí se základní jednotky délky, hmotnosti a obsahu.

V tematickém okruhu ***Základy geometrie*** žáci rozeznávají a pojmenovávají základní geometrické útvary, poznávají geometrická tělesa, která se vyskytují v jejich okolí. Učí se zacházet s geometrickými pomůckami.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- osvojování a chápání matematických postupů, zvládnutí základních matematických dovedností
- rozvíjení paměti a logického myšlení prostřednictvím matematických operací
- používání matematických symbolů
- rozvíjení samostatnosti, vytrvalosti a koncentrace pozornosti
- vytváření prostorové představivosti

- uplatnění matematických znalostí a dovedností v běžném životě (měření, porovnávání velikostí, manipulace s penězi)
- rozvíjení spolupráce při společném řešení stanovených úkolů
- zdokonalování grafického projevu a základních rýsovacích dovedností

Klíčové kompetence K1 – K6

5.2.1 Vyučovací předmět **MATEMATIKA**

1. stupeň – 1. období

ročník: 1. - 3.

Tematický okruh	Výstupy	Učivo
Řazení a třídění předmětů	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . orientovat se v pojmech všechno - nic, hodně - málo, malý - velký, dlouhý - krátký, stejně - více - méně, široký - úzký . orientovat se v prostoru - nad, pod, před, za, vedle, na začátku, na konci, nahoře - dole . řadit předměty zleva doprava . třídít předměty podle velikosti, barev, tvaru, obsahu 	<ul style="list-style-type: none"> . porovnávání prvků, tvoření skupin prvků, třídění podle různých kritérií (stejně - více - méně, hodně - málo, drahý - levný, všichni - nikdo) . používání bankovek . určování počtu, porovnávání čísel, kvantitativní vztahy . manipulace s předměty, řazení předmětů podle dané vlastnosti (malý - velký, krátký - dlouhý) . číselné řady

		. orientace na ploše
Číslo a početní operace	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . číst, psát a používat číslice v oboru do 5, numerace do 10 . orientovat se v číselné řadě 1 až 10 . sčítat a odčítat s užitím názoru v oboru do 5 . znát matematické pojmy + , - , = a umět je zapsat . umět rozklad čísel v oboru do 5 . psát číslice 1-5 i podle diktátu 	<ul style="list-style-type: none"> . obor přirozených čísel do 100 . zápis a rozklad čísla v desítkové soustavě, číselná osa, početní operace s nulou . porovnávání čísel, přiřazování čísel k prvkům a naopak . sčítání, odčítání . diktát čísel a jednoduchých příkladů . jednoduché slovní úlohy z praktického života . seznámení se s kalkulatorem
Závislosti, vztahy a práce s daty	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . používat výrazy pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu . modelovat jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek . doplňovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10 . uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi 	<ul style="list-style-type: none"> . úlohy na orientaci v prostoru a čase . jednotky hmotnosti, délky a času (měření, vážení, práce s hodinami) . peníze (bankovky, mince) . jednoduché tabulky
Základy geometrie	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . poznat a pojmenovat základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník) . rozlišit základní geometrické tvary na různých předmětech . porovnat délky různých předmětů, rozlišit kratší - delší 	<ul style="list-style-type: none"> . základní geometrické tvary, čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník . křivé a přímé čáry; přímky . používání pravítka, měření pomocí různých délkových měřidel . porovnávání délky předmětů

1. stupeň – 2. období

ročník: 4. - 6.

Tematický okruh	Výstupy	Učivo
Řazení a třídění předmětů	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . orientovat se v pojmech větší - menší, kratší - delší, širší - užší . rozlišovat vlevo - vpravo, uprostřed . orientovat se na ploše . porovnávat množství a tvořit skupiny o daném počtu prvků . třídít předměty podle pořadí ve skupinách . přiřazovat předměty podle číselné řady 	<ul style="list-style-type: none"> . porovnávání prvků, tvoření skupin prvků, třídění podle různých kritérií (stejně - více - méně, hodně - málo, drahý - levný, všichni - nikdo) . používání bankovek . určování počtu, porovnávání čísel, kvantitativní vztahy . manipulace s předměty, řazení předmětů podle dané vlastnosti (malý - velký, krátký - dlouhý) . číselné řady . orientace na ploše
Číslo a početní operace	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 20 i na číselné ose, numerace do 100 . umět rozklad čísel do 20 bez přechodu přes desítku . sčítat a odčítat s názorem do 20 s přechodem přes desítku . psát čísla do 100 . zvládat snadné příklady v oboru do 100 bez přechodu přes desítku . zapsat jednoduché příklady v oboru do 20 podle diktátu . řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 . umět použít kalkulátor 	<ul style="list-style-type: none"> . obor přirozených čísel do 100 . zápis a rozklad čísla v desítkové soustavě, číselná osa, početní operace s nulou . porovnávání čísel, přiřazování čísel k prvkům a naopak . sčítání, odčítání . diktát čísel a jednoduchých příkladů . jednoduché slovní úlohy z praktického života . seznámení se s kalkulátorem
Závislosti, vztahy a práce s daty	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . používat výrazy vpravo - vlevo . rozlišovat pojmy rok, měsíc, den 	<ul style="list-style-type: none"> . úlohy na orientaci v prostoru a čase . jednotky hmotnosti, délky a času (měření, vážení, práce s hodinami) . peníze (bankovky, mince)

	<ul style="list-style-type: none"> . určit čas s přesností na celé hodiny . znát základní jednotky délky a hmotnosti - metr, kilogram . doplňovat jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 20 . uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi 	<ul style="list-style-type: none"> . jednoduché tabulky
Základy geometrie	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . kreslit křivé a přímé čáry . poznat rozdíl mezi čarou a přímkou . používat pravítko při rýsování přímek . změřit délku předmětu 	<ul style="list-style-type: none"> . základní geometrické tvary, čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník . křivé a přímé čáry; přímky . používání pravítka, měření pomocí různých délkových měřidel . porovnávání délky předmětů

2. stupeň
ročník: 7. - 10.

Tematický okruh	Výstupy	Učivo
Číslo a početní operace	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . psát, číst a používat čísla v oboru do 100, numera ce do 1000 po 100 . orientovat se na číselné ose . sčítat a odčítat písemně dvojciferná čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru . používat násobkové řady 2, 5, 10 s pomocí tabulky . umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy . pracovat s kalkulátorem 	<ul style="list-style-type: none"> . celá čísla - obor přirozených čísel do 1000, číselná řada, číselná osa . písemné sčítání, odčítání v oboru do 100 . násobení čísel 2, 5, 10 . porovnávání čísel do 1000 (např. na bankovkách) . jednoduché slovní úlohy . práce s kalkulátorem
Závislosti,	<p>žák by měl</p>	<ul style="list-style-type: none"> . jednotky délky, času, hmotnosti, objemu, praktické využití

vztahy a práce s daty	<ul style="list-style-type: none"> . znát a užívat základní jednotky délky, hmotnosti, času, objemu . zvládat početní úkony s penězi . orientovat se v čase, určit čas s přesností na půlhodiny . doplňovat údaje v jednoduché tabulce 	<ul style="list-style-type: none"> . tabulky . manipulace s penězi . seznámení se digitálním zápisem času
Základy geometrie	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . umět zacházet se základními rýsovacími pomůckami a potřebami . používat základní geometrické pojmy . znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary . rozeznat přímku a úsečku, umět je narýsovat a označit . měřit a porovnávat délku úsečky . poznat a pojmenovat základní geometrická tělesa 	<ul style="list-style-type: none"> . rovinné útvary; přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, trojúhelník, čtverec, obdélník . prostorové útvary; krychle, koule, válec

5.3 INFORMATIKA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zahrnuje základy práce s osobním počítačem a vybraným základním programovým vybavením, zejména textovým editorem, speciálními výukovými a vzdělávacími programy. Jako nadstandardní učivo je možno v této oblasti zařadit práci s webovým prohlížečem a s poštovním klientem.

Žáci si prostřednictvím práce s výukovými počítačovými programy osvojují obsluhu počítače na elementární uživatelské úrovni a získané dovednosti se pro ně stávají výhodou v praktickém životě tím, že jim usnadní způsob komunikace.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k/ke:

- poznávání možností výpočetní techniky, osvojení základních znalostí a dovedností práce s počítačem
- získání základních dovedností v oblasti informační gramotnosti
- rozvíjení myšlení, postřehu a koncentrace pozornosti
- rozvíjení a zdokonalování jemné motoriky
- zapojování více smyslů, k rozvíjení estetického cítění
- využívání potřebných informací
- komunikaci prostřednictvím výpočetní techniky
- získávání povědomí o nevhodném obsahu vyskytujícím se na internetu

Klíčové kompetence K1 – K6

5.3.1 Vyučovací předmět **INFORMATIKA**

1. stupeň – 2. období

ročník: 4. - 6.

Výstupy	Učivo
<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none">. zvládat základní obsluhu počítače - zapnutí, vypnutí, práci s myší. pracovat s vybranými a přiměřenými výukovými a zábavnými programy podle pokynu. zvládat psaní známých písmen na klávesnici. dodržovat pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou	<ul style="list-style-type: none">. monitor, klávesnice, myš. základy obsluhy počítače. software počítače (textový editor, herní a zábavné výukové programy). zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s využíváním výpočetní techniky

2. stupeň

ročník: 7. – 10.

Výstupy	Učivo
žák by měl <ul style="list-style-type: none">. zvládat psaní jednoduchých slov, krátkých vět, popřípadě pracovat se základními symboly alternativní komunikace. zvládat práci s vybranými jednoduchými výukovými a herními programy. vyhledávat informace na internetu podle pokynů. dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou. zvládat základní funkce mobilního telefonu - přijetí hovoru, případně zprávy SMS	<ul style="list-style-type: none">. základní funkce textového a grafického editoru. přídatná zařízení počítače, jejich účel, použití a obsluha tiskárny. výukové a herní programy. symboly alternativní komunikace na počítači. možnosti vyhledávání informací pomocí internetu. základní způsoby elektronické komunikace; mobilní telefon, e-mail

5.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět rozvíjí vnímání žáků a základní poznatky o okolním světě, životě společnosti, o živé a neživé přírodě. Žáci se učí správně pojmenovávat předměty, jevy a situace na základě pozorování a vlastních praktických zkušeností. Nové znalosti a dovednosti se učí uplatňovat v běžném životě. Získané poznatky si postupně osvojují a rozšiřují.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět pomáhá žákům získat dovednosti, jak se co nejsamostatněji orientovat v okolním prostředí a jak si počínat při řešení různých životních situací.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Propojováním tematických okruhů se mohou tvořit ve ŠVP různé varianty. Lze je vzájemně spojovat a doplňovat.

Vzdělávací oblast je důležitou složkou počátečního vzdělávání a je základem pro výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a Člověk a zdraví.

V tematickém okruhu **Místo, kde žijeme** se žáci učí poznávat své nejbližší okolí, orientovat se v něm a cítit se bezpečně. Postupně poznávají nejbližší okolí místa bydliště a školy a dále své znalosti rozšiřují o důležitá místa v obci, regionu, zemi.

V tematickém okruhu **Lidé kolem nás** se žáci učí základním způsobům společenského chování a jednání. Při praktických činnostech se učí vzájemně spolupracovat se svými spolužáky. Učí se, jak reagovat při setkání s neznámými lidmi a v krizových situacích.

V tematickém okruhu **Lidé a čas** se žáci učí orientovat se v čase a určovat ho, rozlišovat děj v minulosti a budoucnosti. Důležitou složkou je praktické poznávání způsobu života v nejbližším okolí, poznávání významných historických památek v místě bydliště.

V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** se žáci seznamují se změnami v přírodě v průběhu roku. Učí se při praktických činnostech sledovat, k jakým změnám v přírodě dochází během ročních období. Vytvářejí si vztah k přírodě a učí se poznávat důležitost ochrany životního prostředí.

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají sami sebe prostřednictvím svého těla. Učí se dodržovat správné hygienické návyky a zvládat sebeobslužné činnosti podle svých možností. Poznávají, co jejich zdraví prospívá, co ho poškozují, a učí se o ně pečovat.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- vytváření a upevňování hygienických a sebeobslužných návyků
- osvojování pravidel slušného chování a jednání, vytváření pozitivních mezilidských vztahů
- poznávání svého nejbližšího okolí a formování citového vztahu k místu, kde žije
- rozvoji myšlení a vyjadřování, k rozšiřování slovní zásoby při pojmenovávání věcí, jevů a dějů
- chápání významu věcí a jejich vlastností, vzájemných vztahů a souvislostí
- pojmenovávání předmětů, činností, nových poznatků a zkušeností z každodenního života
- utváření pozitivního vztahu k živé i neživé přírodě
- upevňování zásad zdravého životního stylu a ke správnému jednání v situacích ohrožujících jeho zdraví a bezpečnost

5.4.1 Vyučovací předmět PRVOUKA

1. stupeň – 1. období

ročník: 1. - 3.

Tematický okruh	Výstupy	Učivo
Místo, kde žijeme	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . znát název své obce a adresu bydliště . zvládnout orientaci v okolí svého bydliště, v budově školy a jejím okolí . poznat a pojmenovat předměty ze svého nejbližšího okolí (domov, třída, škola) . ovládat základní pravidla bezpečnosti při cestě do školy 	<ul style="list-style-type: none"> . domov a jeho okolí, orientace v okolí bydliště, adresa bydliště, kulturní a historické zajímavosti v nejbližším okolí . škola, prostředí školy, život ve škole a jejím okolí, cesta do školy; bezpečnost, základy dopravní výchovy . obec (město), význačná místa a instituce v obci a jejím okolí . okolní krajina (místní oblast, region), charakteristické znaky krajiny v ročních obdobích, regionální zvláštnosti
Lidé kolem nás	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . znát rodinné příslušníky, rozlišovat jejich stáří (starý, mladý, starší, mladší) a blízké příbuzenské vztahy . znát jména spolužáků a svých učitelů . mít osvojené základy společenského chování - umět pozdravit, poprosit, poděkovat . poznávat a pojmenovat různé lidské činnosti . vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi 	<ul style="list-style-type: none"> . rodina a společnost, role členů rodiny, příbuzenské vztahy; mezilidské vztahy; základní pravidla společenského chování; pracovní činnosti . osobní bezpečí, chování v krizových situacích; nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy a jejich prevence; protiprávní jednání a jeho postih (krádež, šikana, zneužívání, týrání) . situace hromadného ohrožení, chování při požáru, při vyhlášení poplachu, při dopravní nehodě; důležitá telefonní čísla
Lidé a čas	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . zvládnout jednoduchou orientaci v čase (ráno, poledne, večer) . znát rozvržení svých denních činností 	<ul style="list-style-type: none"> . orientace v čase, určování času; roční období; den, týden, měsíce, rok; kalendář . rozvržení denních činností . naše země v dávných dobách; způsob života v pravěku

	<ul style="list-style-type: none"> . znát dny v týdnu . rozlišit roční období podle charakteristických znaků 	<ul style="list-style-type: none"> . současnost a minulost v našem životě (rozdíly ve způsobu života); významné historické objekty v regionu a ČR; regionální pověsti; tradiční lidové svátky
Rozmanitost přírody	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . popsat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích . poznat nejběžnější druhy domácích zvířat . pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny . popsat počasí podle obrázku (déšť, sníh, bouřku, vítr) . znát základní zásady pobytu v přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> . příroda v ročních obdobích, znaky ročních období, chování živočichů, péče o zvířata a ptáky . stromy a keře, ovocné, okrasné, listnaté, jehličnaté; ovoce, zelenina; sezónní práce na zahradě a na poli; les . ochrana přírody, chování v přírodě; péče o životní prostředí
Člověk a zdraví	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . dodržovat zásady osobní hygieny a zvládat základní sebeobsluhu . pojmenovat hlavní části lidského těla . dokázat upozornit na své zdravotní potíže . vědět o zásadách bezpečného chování při hrách, na výletech a při koupání 	<ul style="list-style-type: none"> . lidské tělo, části lidského těla . péče o zdraví, zdravá výživa, denní režim; zdravá strava a pitný režim; osobní hygiena; nemoc, sdělení potíží, chování v době nemoci . ošetření drobných poranění . osobní bezpečí; bezpečné chování v silničním provozu; chování při mimořádných událostech . ochrana sebe a svého těla před obtěžováním a zneužíváním . preventivní chování - zneužívání nebezpečných látek

1. stupeň – 2. období

ročník: 4. - 6.

Tematický okruh	Výstupy	Učivo
Místo, kde žijeme	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . popsat cestu do školy podle otázek 	<ul style="list-style-type: none"> . domov a jeho okolí, orientace v okolí bydliště, adresa bydliště, kulturní a historické zajímavosti v nejbližším okolí . škola, prostředí školy, život ve škole a jejím okolí, cesta do školy;

	<ul style="list-style-type: none"> . znát nejbližší důležitá místa v okolí školy a bydliště . sdělit poznatky a zážitky z výletů a vlastních cest . dodržovat zásady bezpečnosti při hrách 	<p>bezpečnost, základy dopravní výchovy</p> <ul style="list-style-type: none"> . obec (město), význačná místa a instituce v obci a jejím okolí . okolní krajina (místní oblast, region), charakteristické znaky krajiny v ročních obdobích, regionální zvláštnosti
Lidé kolem nás	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . dodržovat pravidla pro soužití v rodině, ve škole, mezi kamarády . projevovat toleranci k odlišnostem spolužáků . pojmenovat nejběžnější pracovní činnosti . rozpoznat ve svém okolí nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých . vědět, kde hledat pomoc v případě ohrožení vlastní osoby . reagovat na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> . rodina a společnost, role členů rodiny, příbuzenské vztahy; mezilidské vztahy; základní pravidla společenského chování; pracovní činnosti . osobní bezpečí, chování v krizových situacích; nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy a jejich prevence; protiprávní jednání a jeho postih (krádež, šikana, zneužívání, týrání) . situace hromadného ohrožení, chování při požáru, při vyhlášení poplachu, při dopravní nehodě; důležitá telefonní čísla
Lidé a čas	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . poznat, kolik je hodin (celé hodiny) . rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti (včera, dnes, zítra) . znát roční období a měsíce . porovnat rozdíly mezi současným způsobem života a života v minulosti podle obrázků . seznámit se s významnými událostmi a pověstmi, které se vztahují k regionu nebo kraji 	<ul style="list-style-type: none"> . orientace v čase, určování času; roční období; den, týden, měsíce, rok; kalendář . rozvržení denních činností . naše země v dávných dobách; způsob života v pravěku . současnost a minulost v našem životě (rozdíly ve způsobu života); významné historické objekty v regionu a ČR; regionální pověsti; tradiční lidové svátky
Rozmanitost přírody	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . poznat rozdíly mezi stromy a keři . poznat nejběžnější volně žijící zvířata . rozlišit listnaté a jehličnaté stromy . vědět o škodlivých vlivech na přírodní prostředí . znát základní pravidla ochrany přírody a životního prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> . příroda v ročních obdobích, znaky ročních období, chování živočichů, péče o zvířata a ptáky . stromy a keře, ovocné, okrasné, listnaté, jehličnaté; ovoce, zelenina; sezónní práce na zahradě a na poli; les . ochrana přírody, chování v přírodě; péče o životní prostředí
Člověk a	<p>žák by měl</p>	<ul style="list-style-type: none"> . lidské tělo, části lidského těla

zdraví	<ul style="list-style-type: none"> . uplatňovat hygienické návyky, sebeobslužné dovednosti a zásady zdravé výživy . dokázat sdělit a popsat své zdravotní obtíže . vědět, na koho se obrátit o pomoc . zvládnout ošetření drobného poranění . uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro chodce . reagovat přiměřeně na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> . péče o zdraví, zdravá výživa, denní režim; zdravá strava a pitný režim; osobní hygiena; nemoc, sdělení potíží, chování v době nemoci . ošetření drobných poranění . osobní bezpečí; bezpečné chování v silničním provozu; chování při mimořádných událostech . ochrana sebe a svého těla před obtěžováním a zneužíváním . preventivní chování - zneužívání nebezpečných látek
--------	--	---

5.5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost má významnou roli v přípravě žáků na občanský život. Svým obsahem navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Utváří a rozvíjí osobnost žáků po stránce mravní, formuje jejich vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života a pomáhá jim orientovat se v mezilidských vztazích.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují sociální dovednosti a postoje důležité v občanském životě. Součástí vzdělávání je výchova k toleranci, respektování lidských práv, k úctě a ochraně přírodního prostředí a kulturních hodnot. Vzdělávací obor Člověk a společnost poskytuje žákům základní poznatky o vývoji lidstva, i vlastního národa, seznamuje je s nejvýznamnějšími osobnostmi a historickými událostmi, které ovlivnily život v minulosti a mají význam pro současnost.

Zaměřuje se na formování osobnosti žáků po stránce citové a volní a na rozvíjení kognitivních funkcí tak, aby jejich začleňování do společenských vztahů bylo co nejúspěšnější. Žáci získávají základní vědomosti o podstatě a fungování společnosti, právech a povinnostech občanů.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a společnost zahrnuje tematické okruhy:

- Historie našeho národa
- Člověk ve společnosti
- Poznatky o společnosti
- Péče o občana

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získávání základních poznatků o minulosti a současnosti naší země
- poznávání postupné změny způsobu života lidí
- poznávání historických a kulturních památek v nejbližším okolí
- zvládání přiměřeně náročných situací běžného života
- osvojení základů společenského chování, soužití s ostatními lidmi a pozitivních mezilidských vztahů
- vyjadřování vlastních myšlenek, postojů a potřeb, nacházení své role ve společnosti
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům
- rozvíjení respektu ke kulturním, náboženským a jiným odlišnostem lidí, skupin a různých společenství

- pochopení práv a povinností občanů, k rozpoznání protiprávního jednání a vědomí jeho důsledků

Klíčové kompetence K1 – K6

5.5.1 Vyučovací předmět ČLOVĚK A SPOLEČNOST

2. stupeň

ročník : 7. - 10.

Tematický okruh	Výstupy	Učivo
Historie našeho národa	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . poznat rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí . mít základní poznatky z období počátku českého státu . vědět o významných osobnostech našich dějin . mít představu o významných historických událostech v naší zemi 	<ul style="list-style-type: none"> . pravěk, život v pravěku; první státní útvary na našem území . významné osobnosti našich dějin . světové války, jejich důsledky; vznik samostatné ČR . vznik československého státu, první prezident T. G. Masaryk . vznik České republiky; vstup ČR do EU
Člověk ve společnosti	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . mít základní informace o otázkách rodinného života a rozlišovat postavení a role rodinných příslušníků 	<ul style="list-style-type: none"> . obec, region, kraj, zajímavosti a významné osobnosti obce, regionu, kraje; přírodní zajímavá místa, kulturní památky, národní zvyky a obyčeje, regionální pověsti

	<ul style="list-style-type: none"> . respektovat pravidla společenského soužití . uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích, rozlišit projevy nepřiměřeného chování . znát hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a být ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům . vědět o nebezpečí rasismu a projevech vandalismu . tolerovat názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> . rodina, škola, funkce a struktura rodiny, odpovědnost rodičů za výchovu dětí; práva a povinnosti žáků, vztahy ve škole . naše vlast, významné události a osobnosti, které proslavily naši vlast; státní svátky . mezilidské vztahy ve společnosti, základní pravidla společenského chování; mezilidská komunikace; úcta k člověku; rovnoprávné postavení žen a mužů; rovnocennost a rovnoprávnost národnostních menšin
Poznatky o společnosti	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . znát symboly našeho státu a jeho hlavní představitele . být seznámen se základními právy a povinnostmi občanů . uvědomovat si rizika a důsledky protiprávního jednání . být seznámen s právy občanů ČR v rámci EU 	<ul style="list-style-type: none"> . prezident republiky; státní orgány a instituce; státní občanství; státní symboly . lidská práva, základní lidská práva, práva dítěte a jejich ochrana, rodinné právo; týrané dítě, zneužívané dítě; šikana; diskriminace . člověk a právo, práva a povinnosti občana; policie, soudy; právní dokumenty občana; druhy a postihy protiprávního jednání; trestná činnost mládeže . evropská integrace; postavení ČR v rámci EU
Péče o občana	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . dokázat vyřizovat své osobní záležitosti, v případě potřeby požádat o radu . rozeznat nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy . vědět o možnostech sociální péče o potřebné občany . využívat, v případě potřeby, služeb pomáhajících organizací . mít osvojeny nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí 	<ul style="list-style-type: none"> . vzdělávání v ČR, právo na vzdělání, význam vzdělání, příprava pro profesní uplatnění . pracovní uplatnění, kvalifikace, rekvalifikace; odměna za práci; nezaměstnanost, pracovní úřady; finanční podpora v nezaměstnanosti . peníze a jejich funkce; hospodaření s penězi . zdravotní a sociální péče, systém zdravotní péče; zdravotní a sociální pojištění; sociální zabezpečení; orgány a instituce zdravotní a sociální péče; pomáhající organizace . člověk a volný čas, kultura, sport, volnočasové aktivity, nevhodné využívání volného času; ohrožení sociálně patologickými jevy; nebezpečí drog

5.6 ČLOVĚK A PŘÍRODA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která přibližuje přírodovědné učivo na 1. stupni základního vzdělávání a kooperuje s ostatními vzdělávacími oblastmi. Dává žákům příležitost seznámit se s přírodou jako systémem, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Žáci získávají základní poznatky o přírodních zákonitostech, které mohou uplatnit v praktickém životě. Seznamují se s vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a se závislostí člověka na přírodních zdrojích. Žáci se učí využívat získané základní přírodovědné znalosti k ochraně přírody. Vzdělávací obor Člověk a příroda zahrnuje základní fyzikální, chemické, přírodovědné a zeměpisné poznatky a dovednosti. Charakter výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět procesům probíhajícím v přírodě, vzájemným souvislostem a vztahům mezi nimi, poznávat přírodní podmínky nejen ve svém nejbližším okolí a na území ČR, ale i v Evropě. Vychází z osobních poznání žáků a jejich zkušeností.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení schopností vnímat přírodní zákonitosti a získané poznatky využít v praxi
- seznámení s příčinami přírodních jevů
- vnímání vztahů a souvislostí mezi činnostmi lidí, životním prostředím a přírodou
- podílení se svým chováním na ochraně životního prostředí
- získávání praktických zkušeností s přírodními i umělými látkami a materiály
- získání elementárního povědomí o existenci různých zemí, o planetě Zemi, o vesmíru
- utváření a využívání dovedností v situacích ohrožujících životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí

Klíčové kompetence K1 – K6

5.6.1 Vyučovací předmět ČLOVĚK A PŘÍRODA

2. stupeň

ročník : 7. - 10.

Tematický okruh	Výstupy	Učivo
Základní poznatky z fyziky	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . poznat, zda je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu . rozeznat zdroje tepla . rozpoznat jednotlivá skupenství . rozeznat zdroje zvuku . vědět o vlivu nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka . být informován o zdrojích elektrického proudu . rozpoznat zdroje světla . znát zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji . být seznámen s pohyby planety Země a jejich důsledky - střídání dne a noci, ročních období 	<ul style="list-style-type: none"> . základní fyzikální vlastnosti látek . pohyby těles, pohyb a klid těles . jednoduché stroje a jejich užití v praxi . druhy energie; elektrická energie; jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením . přeměny skupenství, tání a tuhnutí; teplota varu kapaliny . zdroje zvuku; ozvěna; hudební nástroje; škodlivost nadměrného hluku . elektrické spotřebiče, dodržování pravidel bezpečné práce s elektrickými přístroji . zdroje světla; využití zrcadel; praktické využití optických přístrojů . pohyb Země kolem své osy a kolem Slunce; měsíční fáze
Základní poznatky z chemie	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . rozlišit základní vlastnosti látek - rozpustné, nerozpustné . rozlišovat druhy vody - pitná, užitková, odpadní . vědět o kyslíku jako složce vzduchu a jeho nezbytnosti pro život člověka, zvířat i rostlin . vědět o znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí - továrny, auta . poznat, podle etikety, chemické výrobky používané v domácnosti a bezpečně s nimi pracovat . získat základní vědomosti o léčivech a návykových látkách 	<ul style="list-style-type: none"> . vlastností látek, hustota, rozpustnost . nebezpečné látky a přípravky, značení a užívání běžných chemikálií . zásady bezpečné práce s chemickými přípravky v běžném životě . mimořádné události, úniky nebezpečných látek, havárie chemických provozů, ekologické katastrofy . vliv teploty a míchání na rychlost rozpouštění pevné látky . voda; voda v přírodě; pitná a užitková voda, odpadní vody, čistota vody . vzduch, kyslík jako jedna ze složek vzduchu; čistota ovzduší, smog

		<ul style="list-style-type: none"> . paliva, ropa, uhlí, zemní plyn; příklady využití . bílkoviny; tuky; sacharidy; vitaminy a jejich zdroje; vliv na zdraví člověka . stavební pojiva, cement, vápno, sádra; užití v praxi; bezpečnost při práci . plasty, použití, likvidace . označování a symboly nebezpečných látek . hořlaviny, zásady zacházení; první pomoc při popálení nebo poleptání . léčiva a návykové látky
Základní poznatky z přírodopisu	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . získat základní vědomosti o dění v přírodě během ročních období . vědět o způsobu péče o rostliny a zvířata během roku . poznat naše nejběžnější jedlé a jedovaté houby . vědět o významu hospodářsky důležitých rostlin a jejich pěstování . znát vybrané zástupce rostlin a živočichů . znát význam lesa, společenství stromů, rostlin a hub . znát jednotlivé části lidského těla a umět je pojmenovat, vědět o základních životních funkcích . vědět, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují . dodržovat základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody . vědět, jak chránit přírodu na úrovni jedince 	<ul style="list-style-type: none"> . stavba, tvar a funkce rostlin, význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) . poznávání běžných druhů a vybraných zástupců rostlin . význam rostlin a jejich ochrana, využití hospodářsky významných rostlin; chráněné rostliny; léčivé rostliny; plody jedovatých rostlin . houby s plodnicemi, jedlé, jedovaté, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami . významní zástupci vybraných skupin živočichů podle životního prostředí (voda, vzduch, země) . rozšíření, význam a ochrana živočichů; hospodářsky významné druhy; kriticky ohrožené druhy . stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla . ochrana přírody a životního prostředí, chráněná území . praktické poznávání přírody
Základní poznatky ze zeměpisu	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . orientovat se na mapě podle barev, rozlišit vodstvo, horstvo, nížiny . najít na mapě zeměpisnou polohu České republiky a její sousední státy, vědět, co jsou státní hranice . vyhledat na mapě České republiky kraj (region) podle bydliště nebo místa školy . orientovat se na mapě města podle významných bodů . vědět o druzích a způsobech dopravy v regionu, na území ČR, do zahraničí . vědět o přírodních zvláštnostech a kulturních zajímavostech svého regionu 	<ul style="list-style-type: none"> . mapa, orientace na mapě podle barev; hranice kraje, republiky, sousední státy . světadily, moře, oceány, státy EU . kraje, města, doprava . přírodní zajímavosti regionu, zásady ochrany přírody a životního prostředí . místní region, zeměpisná poloha, ohraničení vzhledem k okolním regionům . Česká republika, zeměpisná poloha, členitost . ochrana člověka při ohrožení zdraví a života, živelní pohromy; chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom

	<p>. uplatňovat v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě</p> <p>. adekvátně jednat při nebezpečí živelné pohromy a ohrožení života</p>	
--	--	--

5.7 UMĚNÍ A KULTURA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura provází žáky po celou dobu povinné školní docházky. Přispívá ke kultivaci osobnosti žáků tím, že dává prostor pro uplatnění jejich tvořivých schopností a zprostředkovává jim zážitky prostřednictvím vlastní tvorby a recepce.

Naplňuje přirozenou potřebu projevit se. Ve výuce je možné při bližít žákům hudební i výtvarné umění a působit tak na jejich estetické vnímání.

Vzdělávací oblast má významný rehabilitační a relaxační charakter. Pomáhá k odreagování, ke koncentraci pozornosti, k překonávání únavy. Na žáky působí harmonizující prostředí, ve kterém se snižuje jejich vnitřní napětí, psychická nevyváženost a nesoustředěnost, často i agresivita. Žáci s mentálním postižením mají předpoklady k osvojení hudebních a výtvarných dovedností a mohou v této oblasti dosahovat velice dobrých výsledků.

Vzdělávací obsah vzdělávací oblasti napomáhá k rozvíjení smyslového vnímání, vlastní tvořivosti a vnímavosti k sobě samému i okolnímu světu. Vytváří příležitosti pro vzájemnou spolupráci, toleranci a napomáhá utváření postojů a hodnot.

Vzdělávací oblast se realizuje ve vzdělávacích oborech Hudební výchova a Výtvarná výchova.

Vzdělávací obor Hudební výchova vytváří u žáků kladný vztah k hudbě, rozvíjí jejich hudebnost, podporuje schopnosti hudbu emocionálně prožít. Hudební činnosti podporují u žáků rozvoj hudebních schopností a individuálních hudebních a pohybových dovedností. Rytmická cvičení pozitivně ovlivňují i rozvoj řeči žáků.

Ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova dochází k poznávání prostředků výtvarného jazyka a k všestrannému prohlubování senzibility žáka. Prostřednictvím tvůrčích činností zaměřených na vnímání, tvorbu a interpretaci se rozvíjí smyslové vnímání, estetické cítění, tvořivost, schopnost vyjadřovat emoce, představy, pocity a zkušenosti. Výtvarná výchova pomáhá uplatňovat neverbální komunikaci a zlepšovat jemnou motoriku.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání a rozvíjení tvořivých schopností a dovedností
- rozvíjení pozitivního vztahu k umění a jeho vnímání
- rozvíjení estetického cítění a vnímání prostředí
- ke kultivovanému vystupování a získávání sebedůvěry
- poznání, že kultura a umění obohacují život člověka
- poznávání národní kultury, její duchovní hodnoty a k vědomí, že je třeba ji chránit
- seznámení se s kulturou jiných národů a etnik

Klíčové kompetence K1 – K6

5.7.1 Vyučovací předmět UMĚNÍ A KULTURA

1. stupeň – 1. období

ročník : 1. - 3.

Tematický okruh	Výstupy	Učivo
Hudební výchova	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . zpívat jednoduché melodie či písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem . užívat při hudebních aktivitách různé hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem a dovednostem . vnímat, rozlišovat a napodobovat různé nehupební i hudební zvuky . soustředit se na poslech jednoduché krátké známé písně či skladby . naučit se správně hospodařit s dechem a snažit se srozumitelně vyslovovat . reagovat pohybem na hudbu 	<p>VOKÁLNÍ A INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> . pochopení a interpretace rytmu podle koordinace motorické, zrakové a sluchové . zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu . rytmus a pohyb, hra na tělo . hra na jednoduché nástroje; nástroje Orffova instrumentáře <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> . výška, síla, délka tónu . rozpoznávání tempa a rytmu . zpěvní hlasy . zvuk hudebních nástrojů . melodie a skladby určené dětem <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> . pochod podle hudebního doprovodu . pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami . pohybový projev podle hudby - improvizace . hudebně relaxační techniky

<p>Výtvarná výchova</p>	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . zvládnout nezákladnější dovednosti pro vlastní tvorbu . rozpoznávat, pojmenovat a porovnat s dopomocí učitele barvy, tvary, objekty na příkladech z běžného života a ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních . uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech 	<ul style="list-style-type: none"> . rozvíjení grafomotoriky . prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ (pohyb těla v prostoru, manipulace s objekty, malba a kresba, tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace) . vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních i výsledků běžné a umělecké produkce (malba, kresba, ilustrace hračky, objekty, comics) . prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě i ve škole (pracovní prezentace za pomoci učitele pro spolužáky, prezentace školy v rámci výstav či dalších akcí školy) . netradiční výtvarné techniky
-------------------------	--	---

1. stupeň – 2. období

ročník : 4. - 6.

<p>Tematický okruh</p>	<p>Výstupy</p>	<p>Učivo</p>
<p>Hudební výchova</p>	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . zpívat písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem . rozlišit hudební a nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas, rozeznat tóny: krátké - dlouhé, vyšší - nižší . správně, hospodárně a pravidelně dýchat a snažit se o co nejlepší vyslovování při zpěvu i při rytmicizaci říkadel . soustředit se na poslech jednoduchých skladeb . poznat vybrané rytmické hudební nástroje a užívat je při hudebních aktivitách . propojit vlastní pohyb s hudbou, zvládnout jednoduché taneční hry 	<p>VOKÁLNÍ A INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> . pochopení a interpretace rytmu podle koordinace motorické, zrakové a sluchové . zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu . rytmus a pohyb, hra na tělo . hra na jednoduché nástroje; nástroje Orffova instrumentáře <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> . výška, síla, délka tónu . rozpoznávání tempa a rytmu . zpěvní hlasy . zvuk hudebních nástrojů

		<ul style="list-style-type: none"> . melodie a skladby určené dětem <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> . pochod podle hudebního doprovodu . pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami . pohybový projev podle hudby - improvizace . hudebně relaxační techniky
Výtvarná výchova	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu . rozlišovat, porovnávat, třídit a pojmenovat linie, barvy, tvary, objekty, a uplatnit je podle svých schopností při vlastní tvorbě . při tvorbě vycházet ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie . vyjádřit pocit z vnímání vlastní tvůrčí činnosti (mimoslovně, graficky) 	<ul style="list-style-type: none"> . rozvíjení grafomotoriky . prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ (pohyb těla v prostoru, manipulace s objekty, malba a kresba, tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace) . vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních i výsledků běžné a umělecké produkce (malba, kresba, ilustrace hračky, objekty, comics) . prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě i ve škole (pracovní prezentace za pomoci učitele pro spolužáky, prezentace školy v rámci výstav či dalších akcí školy) . netradiční výtvarné techniky

2. stupeň

ročník : 7. - 10.

Tematický okruh	Výstupy	Učivo
Hudební výchova	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . využívat pěvecké návyky, podle individuálních schopností a dovedností zvládat správné dýchání a výslovnost při zpěvu i mluveném projevu . interpretovat vybrané a vzhledem k individuální úrovni zvládnutelné lidové a umělé písně . doprovázet podle svých schopností a dovedností písně na rytmické hudební nástroje . soustředit se na poslech skladeb různých hudebních žánrů 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI A INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> . upevňování správných pěveckých návyků; zřetelná výslovnost, správné dýchání . lidové i umělé písně . rytmická cvičení a rytmizace říkadla . seznámení s hudebními pojmy, nota, notová osnova, hudební klíč

	<ul style="list-style-type: none"> . zvládnout základní kroky jednoduchého tance 	<ul style="list-style-type: none"> . hudební doprovody; hra na tělo, nástroje Orffova instrumentáře <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> . rozpoznávání zvuků vybraných hudebních nástrojů . poslech písní a skladeb různých hudebních žánrů a vybraných ukázek našich i zahraničních skladatelů a interpretů . seznámení s významnými hudebními skladateli <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> . improvizovaný pohyb podle hudby . hudebně pohybové hry . základní taneční kroky jednoduchých tanců . relaxační techniky, muzikoterapie
<p>Výtvarná výchova</p>	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . uplatňovat základní dovednosti při realizaci a prezentaci vlastní tvorby <p>a vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> . uplatňovat linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívat jejich vlastnosti . při vlastní tvorbě vycházet ze svých zkušeností a představ . hledat a zvolit pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy s dopomocí učitele 	<ul style="list-style-type: none"> . prostředky a postupy pro vyjádření vjemů, emocí, pocitů, nálad, prožitků, představ a zkušeností (umístění těla a objektů v prostoru, kresba, malba, grafika, tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace v ploše i prostoru) . rozlišování, třídění a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních, běžné a umělecké produkce (malba, kresba, objekty, fotografie, animovaný film) . výběr a třídění výsledků vlastních tvůrčích činností pro prezentaci (podle vlastní potřeby, před spolužáky, rodiči, pro prezentaci školy), vnímání, porovnávání vlastních výsledků s výsledky ostatních

5.8 ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví učí žáky základním poznatkům a dovednostem souvisejícím se zdravím, které by měli využívat v každodenním životě. Respektuje celistvost osobnosti žáků, rovnoměrně rozvíjí psychomotorické i psychické schopnosti, pohybové dovednosti a zlepšuje sociální adaptabilitu. Umožňuje jim rozvoj jejich fyzických a pohybových možností. K osvojení dovedností a poznatků je třeba využívat vhodné motivace a činnosti, které posilují zájem žáků. Vedou je k pochopení hodnoty zdraví, smyslu zdravotní prevence i problémů spojených s poškozením zdraví, v přiměřené míře k věku a rozumovým schopnostem.

Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej doplňují, rozšiřují a využívají. Žáci se seznamují s různými nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování a rozhodování, které vedou k zachování a posílení zdraví. Tím je zajištěno utváření dovedností a návyků pro uplatnění zdravého životního stylu, osobní a duševní hygieny, zdravé výživy, pohybových aktivit apod.

Obsah vzdělávací oblasti se realizuje ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta Zdravotní tělesná výchova.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Poskytuje žákům základní informace o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jejich zdraví. Vede je ke zdravému způsobu života a k péči o své zdraví. Žáci si upevňují hygienické, stravovací a pracovní návyky, rozvíjejí sociální a komunikační dovednosti, učí se odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v různých situacích.

Vzdělávací obor Tělesná výchova umožňuje žákům využívat vlastní pohybové možnosti. Ve shodě s věkem, postižením a pohybovými možnostmi je vede od spontánního pojetí pohybu, k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci. Směřuje k eliminování nedostatků v diferenciaci a koordinaci pohybů.

Pro pohybové vzdělávání žáků je důležité nejen rozvíjení pohybových schopností a osvojování pohybových dovedností, ale zároveň i korekce zdravotních oslabení v běžných i specifických formách pohybového učení - v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Korektivní a speciální vyrovnávací cvičení mohou být v hodinách tělesné výchovy preventivně zařazována a využívána u všech žáků nebo jsou využívána pro žáky se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Žákům s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem (III. zdravotní skupina) má škola povinnost současně nabídnout Zdravotní

tělesnou výchovu (ZdrTV) jako alternativní formu tělesné výchovy, jejímž cílem je odstranění nebo zmírnění zdravotního oslabení žáků. Do ZdrTV jsou žáci zařazováni na doporučení lékaře.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- . získávání orientace v základních názorech na zdraví a postupnému uplatňování preventivních činností podporujících zdraví
- . poznávání a chápání fyziologických, psychických i sociálních změn spojených s dospíváním
- . dodržování zásad zdravého způsobu života a ochrany zdraví
- . rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví vlastní i druhých a k osvojování poznatků, jak jim předcházet
- . odmítání škodlivých látek neslučitelných se zdravím
- . poznávání vlastních pohybových možností a omezení, rozvíjení a využívání pohybových schopností a dovedností
- . vnímání prožitků z pohybové činnosti

Klíčové kompetence K1 – K6

5.8.1 Vyučovací předmět **VÝCHOVA KE ZDRAVÍ**

2. stupeň

ročník : 8. a 10.

Výstupy	Učivo
<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . vědět o významu dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny . chápat základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím . respektovat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků, umět popsat své zdravotní problémy a potíže . znát správné stravovací návyky a v rámci svých možností dodržovat a uplatňovat zásady správné výživy . uplatňovat způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a vědět, kde v případě potřeby vyhledat pomoc . uplatňovat osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy . zaujímat odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí . vědět o souvislosti mezi konzumací návykových psychoaktivních látek a poškozováním zdraví . použít důležitá telefonní čísla v případě potřeby pomoci . řídit se pokyny odpovědných osob při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> . vztahy ve dvojici, kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství . vztahy a soužití v prostředí rodiny, školy, vrstevnické skupiny . dětství, puberta, dospívání; tělesné změny . sexuální dospívání, prevence rizikového sexuálního chování; antikoncepce, těhotenství . výživa a zdraví, zásady zdravého stravování; vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; specifické druhy výživy . tělesná hygiena, zásady osobní a intimní hygieny; otužování; význam pohybu pro zdraví . režim dne . ochrana před přenosnými i nepřenosiými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy, bezpečné způsoby chování (nemoci přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy); preventivní a lékařská péče; chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě) . relaxační techniky . civilizační choroby, zdravotní rizika; preventivní a lékařská péče . zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek . skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita; šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; komunikace se službami odborné pomoci - praktické dovednosti . bezpečné chování, komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi . dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, bezpečné prostředí ve škole; ochrana zdraví při různých činnostech, ochrana člověka za mimořádných událostí

5.8.2 Vyučovací předmět TĚLESNÁ VÝCHOVA

1. stupeň – 1. období

ročník : 1. - 3.

Výstupy	Učivo
<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . mít kladný postoj k pohybovým aktivitám . zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost . reagovat na základní pokyny a povely k osvojované činnosti . mít osvojeny základní pohybové lokomoce, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů . dodržovat základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a mít osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách 	<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> . význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, délka a intenzita pohybu, spontánní pohybové činnosti a hry . příprava organismu, příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací cvičení . zdravotně zaměřené činnosti; správné držení těla, průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení . hygiena při TV, osobní hygiena, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obuv . bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> . pohybové hry, pohybové hry s různým zaměřením a s využitím tradičního i netradičního náčiní, bez náčiní; motivační, tvořivé a napodobivé hry . základy gymnastiky, průpravná cvičení; cvičení s náčiním a na vybraném nářadí . rytmická a kondiční cvičení, vyjádření rytmu pohybem, sladění jednoduchého pohybu s hudbou, jednoduché tanečky . základy atletiky, průpravné atletické činnosti; varianty chůze; běhy na krátké vzdálenosti, motivovaný vytrvalostní běh (podle schopností žáků); skok do dálky; hod míčkem . základy sportovních her, průpravné hry; základní manipulace s míčem či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti; hry s upravenými pravidly . pobyt ve vodním prostředí, hygiena plavání; adaptace na vodní prostředí; hry ve vodě, aquagymnastika, plavání (podle podmínek školy) . turistika a pobyt v přírodě, chování v přírodě, ochrana přírody, chůze v terénu . pobyt v zimní přírodě; hry na sněhu a na ledě; základní techniky pohybu a jízdy na saních, a bobech; bezpečnost při pohybových aktivitách na sněhu . další pohybové činnosti a netradiční sporty podle podmínek školy, podle zájmu a možností žáků <p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p>

	<ul style="list-style-type: none"> . organizace při TV, základní organizační činnosti . komunikace v TV, smluvené povely a signály . pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností a her . zásady sportovního jednání a chování; fair play
--	---

1. stupeň – 2. období

ročník : 4. - 6.

Výstupy	Učivo
<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . zlepšovat svou tělesnou zdatnost, pohybový projev a správné držení těla . podle pokynu uplatňovat v pohybovém režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním zdravotním oslabením . rozvíjet základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností . rozumět základním termínům tělocvičné terminologie a reagovat na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti . zvládat podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti . využívat osvojené pohybové dovednosti při hrách a soutěžích . uplatňovat hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové 	<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> . význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, délka a intenzita pohybu, spontánní pohybové činnosti a hry . příprava organismu, příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací cvičení . zdravotně zaměřené činnosti; správné držení těla, průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení . hygiena při TV, osobní hygiena, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obuv . bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> . pohybové hry, pohybové hry s různým zaměřením a s využitím tradičního i netradičního náčiní, bez náčiní; motivační, tvořivé a napodobivé hry . základy gymnastiky, průpravná cvičení; cvičení s náčiním a na vybraném nářadí . rytmická a kondiční cvičení, vyjádření rytmu pohybem, sladění jednoduchého pohybu s hudbou, jednoduché tanečky . základy atletiky, průpravné atletické činnosti; varianty chůze; běhy na krátké vzdálenosti, motivovaný vytrvalostní běh (podle schopností žáků); skok do dálky; hod míčkem . základy sportovních her, průpravné hry; základní manipulace s míčem či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti; hry s upravenými pravidly . pobyt ve vodním prostředí, hygiena plavání; adaptace na vodní prostředí; hry ve vodě, aquagymnastika, plavání (podle podmínek školy) . turistika a pobyt v přírodě, chování v přírodě, ochrana přírody, chůze v terénu . pobyt v zimní přírodě; hry na sněhu a na ledě; základní techniky pohybu a jízdy na saních, a bobech; bezpečnost při pohybových aktivitách na sněhu . další pohybové činnosti a netradiční sporty podle podmínek školy, podle zájmu a možností žáků

činnosti	<p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> . organizace při TV, základní organizační činnosti . komunikace v TV, smluvené povely a signály . pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností a her . zásady sportovního jednání a chování; fair play
----------	--

2. stupeň

ročník : 7. - 10.

Činnost	Výstupy	Učivo
Činnosti ovlivňující zdraví	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o zdokonalování základních lokomocí a pohybových dovedností . cíleně se připravit na pohybovou činnost a její ukončení . využívat základní kompenzační a relaxační techniky . uplatňovat bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu . znát zásady ošetření drobných poranění, umět požádat o pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> . význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, pohybové aktivity . rozvoj rychlostních, vytrvalostních, silových a koordinačních schopností . prevence a korekce svalových dysbalancí, průpravná, kondiční, koordinační, koncentrační a postřehová cvičení, kompenzační, vyrovnávací, relaxační cvičení, cvičení ke správnému držení těla a jiná zdravotně zaměřená cvičení . hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech, vhodný oděv a obuv ve specifickém prostředí
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . zvládat v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a využívat je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech . snažit se o co nejspřávnější provedení pohybové činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> . pohybové hry s různým zaměřením, pohybové hry s netradičními pomůckami . gymnastika, cvičení s náčiním a na vybraném nářadí . rytmické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem . atletika, starty; běhy na dráze, v terénu (podle schopností a možností žáků), skok do dálky, skok do výšky, hod míčkem, hod granátem, vrh koulí (podle možností a vybavení školy) . sportovní hry s upravenými pravidly (výběr podle možností školy) . plavání, prvky zdravotního plavání (podle podmínek školy) . turistika a pobyt v přírodě, základní poznatky z turistiky, chůze a orientace v terénu; táboření, základní turistické dovednosti, ochrana přírody . základní techniky jízdy na lyžích, na sáňkách a bobech; pobyt v zimní přírodě; bezpečnost pohybu v zimní horské krajině a při

		<p>pohybových aktivitách na sněhu (podle podmínek školy)</p> <p>. další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)</p>
Činnosti podporující pohybové učení	<p>žák by měl</p> <p>hrách</p> <ul style="list-style-type: none"> . dodržovat dohodnutou spolupráci v družstvu při kolektivních . sledovat určené prvky pohybové činnosti a výkony 	<ul style="list-style-type: none"> . komunikace v TV, smluvené povely, signály, gesta, základy odborné terminologie, vzájemná komunikace při osvojovaných pohybových činnostech . historie a současnost sportu, významné sportovní soutěže . pravidla osvojovaných pohybových činností, základní pravidla her

5.8.3 Vyučovací předmět **ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA**

Zdravotní tělesná výchova je formou povinné tělesné výchovy, která se zřizuje pro žáky s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem (III. zdravotní skupina). Využívá činností a zátěže, které nejsou kontraindikací zvýšené tělesné námahy zdravotního oslabení žáků. Zařazení žáků do ZdrTV se provádí na doporučení lékaře. Specifické úkoly zdravotní tělesné výchovy vycházejí ze základních charakteristik zdravotního oslabení žáků. Obsah je vždy upravován vzhledem k míře a druhu zdravotního oslabení.

Cílem je zmírnění nebo odstranění zdravotního oslabení a celkové zlepšení zdravotního stavu.

1. stupeň – 1. období

ročník : 1. - 3.

Výstupy	Učivo
<p>žák by měl</p> <p>uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách a při pracovních činnostech</p> <p>zaujímat správné základní cvičební polohy</p> <p>zvládat jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením</p>	<p>ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ</p> <p>. konkrétní zdravotní oslabení, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obuv pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení</p> <p>SPECIÁLNÍ CVIČENÍ</p> <p>. základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení podle typu oslabení, relaxační cvičení - celková a lokální, dechová cvičení</p> <p>- správný dechový stereotyp</p> <p>- A Oslabení podpůrně pohybového systému</p> <p>A 1 Poruchy funkce svalových skupin</p> <p>A 2 Poruchy páteře - odchylky předozadního zakřivení</p> <p>A 3 Poruchy páteře - vybočení páteře do strany</p> <p>A 4 Poruchy stavby dolních končetin</p> <p>Cvičení zaměřená na: správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve, protažení šjíjových, prsních, bederních svalů a vzpřimovačů páteře, zkrácených ohybačů kyčle a svalstva na zadní straně stehien; zlepšení fyziologického rozsahu pletence ramenního, kolenního, kyčelního a hlezenního kloubu a páteře ve všech směrech; spinální cvičení; posílení oslabených svalů šjíjových, mezilopatkových, břišních, hýžd'ových, stehenních, lýtkových a vzpřimovačů trupu</p> <p>- B Oslabení vnitřních orgánů</p> <p>B 1 Oslabení oběhového a dýchacího systému</p> <p>B 2 Oslabení endokrinního systému</p> <p>B 3 Obezita</p> <p>B 4 Oslabení vnitřních orgánů</p> <p>Cvičení zaměřená na: protažení a posílení svalstva - viz skupina A; rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů, zlepšení hrudního a bráničního dýchání při větší tělesné zátěži, koordinaci srdečního, dýchacího a pohybového rytmu; rovnovážná a koordinační cvičení</p> <p>- C Oslabení smyslových a nervových funkcí</p>

	<p>C 1 Oslabení zraku</p> <p>C 2 Oslabení sluchu</p> <p>C 3 Neuropsychická onemocnění</p> <p>Cvičení zaměřená na: vyrovnávání svalové nerovnováhy - viz skupina A; vyrovnávání funkční adaptability pohybového, srdečně-cévního a dýchacího systému; rozvíjení pohybové a prostorové koordinace, rovnovážných postojů; sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; orientaci v prostoru; zrakovou lokalizaci; u neuropsychických onemocnění je třeba omezení zvažovat individuálně</p> <p>VŠEOBECNĚ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <p>. pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení</p>
--	--

1. stupeň – 2. období

ročník : 4. - 6.

Výstupy	Učivo
<p>žák by měl</p> <p>. zvládat základní techniku speciálních cvičení; korigovat techniku cvičení podle pokynů učitele</p>	<p>ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ</p> <p>. konkrétní zdravotní oslabení, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obuv pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení</p> <p>SPECIÁLNÍ CVIČENÍ</p> <p>. základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení podle typu oslabení, relaxační cvičení - celková a lokální, dechová cvičení</p> <p>- správný dechový stereotyp</p> <p>- A Oslabení podpůrně pohybového systému</p> <p>A 1 Poruchy funkce svalových skupin</p> <p>A 2 Poruchy páteře - odchylky předozadního zakřivení</p> <p>A 3 Poruchy páteře - vybočení páteře do strany</p> <p>A 4 Poruchy stavby dolních končetin</p> <p>Cvičení zaměřená na: správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve, protažení šíjových, prsních, bederních svalů a vzpřimovačů páteře, zkrácených ohybačů kyčle a svalstva na zadní straně stehen; zlepšení fyziologického rozsahu pletence ramenního, kolenního, kyčelního a hlezenního kloubu a páteře ve všech směrech; spinální cvičení; posílení oslabených svalů šíjových, mezilopatkových, břišních, hýžd'ových, stehenních, lýtkových a vzpřimovačů trupu</p>

	<p>- B Oslabení vnitřních orgánů</p> <p>B 1 Oslabení oběhového a dýchacího systému</p> <p>B 2 Oslabení endokrinního systému</p> <p>B 3 Obezita</p> <p>B 4 Oslabení vnitřních orgánů</p> <p>Cvičení zaměřená na: protažení a posílení svalstva - viz skupina A; rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů, zlepšení hrudního a bráničního dýchání při větší tělesné zátěži, koordinaci srdečního, dýchacího a pohybového rytmu; rovnovážná a koordinační cvičení</p> <p>- C Oslabení smyslových a nervových funkcí</p> <p>C 1 Oslabení zraku</p> <p>C 2 Oslabení sluchu</p> <p>C 3 Neuropsychická onemocnění</p> <p>Cvičení zaměřená na: vyrovnávání svalové nerovnováhy - viz skupina A; vyrovnávání funkční adaptability pohybového, srdečně-cévního a dýchacího systému; rozvíjení pohybové a prostorové koordinace, rovnovážných postojů; sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; orientaci v prostoru; zrakovou lokalizaci; u neuropsychických onemocnění je třeba omezení zvažovat individuálně</p> <p>VŠEOBECNĚ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <p>. pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení</p>
--	--

2. stupeň

ročník : 7. - 10.

Výstupy	Učivo
<p>žák by měl</p> <p>. mít odpovídající vytrvalost při korekci zdravotního oslabení</p> <p>. zařazovat do svého pohybového režimu speciální kompenzační cvičení související s vlastním oslabením, snažit se o jejich optimální provedení</p>	<p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ</p> <p>. základní termíny osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)</p> <p>SPECIÁLNÍ CVIČENÍ</p> <p>. soubor speciálních cvičení pro jednotlivé typy zdravotního oslabení, je shodný pro 1. i 2. stupeň, učivo tohoto tématu je uvedeno na 1. stupni a je využitelné i pro 2. stupeň</p> <p>VŠESTRANNÉ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <p>. pohybové činnosti v návaznosti na obsah tělesné výchovy s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení</p>

5.9 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí ve vzdělávání žáků s mentálním postižením. Zahrnuje široké spektrum pracovních činností, které vedou žáky k získání souboru vědomostí, základních pracovních dovedností a návyků v různých oblastech lidské činnosti. Cíleně se zaměřuje a systematicky ovlivňuje rozvíjení motorických schopností, manuálních dovedností a návyků žáků a tím přispívá k jejich co nejsamostatnějšímu zapojení do každodenního života a umožňuje jim přípravu na vykonávání jednoduchých pracovních činností.

Žáci se učí pracovat samostatně i v týmu a vážit si práce své i druhých. Seznamují se s různými materiály, s funkcí a užíváním vhodných pomůcek a nářadí. Vzdělávací oblast je realizována v průběhu celého základního vzdělávání od prvního do desátého ročníku.

V 9. a 10. ročníku lze podle schopností žáků zařadit předprofesní přípravu. Její zaměření záleží na místních podmínkách a možnostech školy.

Obsah vzdělávací oblasti je rozdělen na tematické okruhy:

- Sebeobsluha
- Práce s drobným materiálem
- Práce montážní a demontážní
- Pěstitelské práce
- Práce v domácnosti
- Práce s technickými materiály (zařazeny pouze na druhém stupni).

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

V rámci praktických cvičení se žáci seznamují s konkrétními jednoduchými pracovními činnostmi.

Způsob realizace jednotlivých tematických okruhů závisí na podmínkách, možnostech školy a schopnostech žáků. Učivo celé vzdělávací oblasti je určeno všem žákům, tedy chlapcům i dívkám.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zvládnutí úkonů souvisejících se sebeobsluhou
- rozvoji motoriky, získání základních manuálních zručností a vytváření pracovních dovedností a návyků
- překonávání obtíží a dokončování pracovních úkolů
- práci v kolektivu a odpovědnosti za své i společné výsledky práce
- osvojení dovedností k praktickému užívání a zacházení s předměty denní potřeby, s vhodně zvolenými nástroji, pomůckami a drobným nářadím
- porozumění zadaným jednoduchým pracovním postupům
- poznání pracovních činností, které napomáhají k využití volného času
- dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci

Klíčové kompetence K1 – K6

5.9.1 Vyučovací předmět PRACOVNÍ ČINNOSTI

1. stupeň – 1. období

ročník : 1. - 3.

Tematický okruh	Výstupy	Učivo
Sebeobsluha	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti . zvládnout oblékání a svlékání oděvu, skládání a uložení oděvu, obouvání . udržovat pořádek ve svých věcech i ve svém okolí 	<ul style="list-style-type: none"> . základní hygienické návyky, osobní hygiena . svlékání a oblékání oděvu, skládání oděvu, obouvání . běžná údržba oděvu a obuvi, ukládání, čištění . péče o osobní věci, uklízení a ukládání osobních věcí
Práce s drobným materiálem	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . třídít různé druhy drobného materiálu podle velikosti, tvaru, barev . zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami . vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů . pracovat podle slovního návodu 	<ul style="list-style-type: none"> . různé drobné materiály a jejich užití (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) . pracovní pomůcky a nástroje, funkce a využití . jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce . lidové zvyky, tradice, řemesla; užití některých jednoduchých technik zpracování vybraných materiálů
Práce montážní a demontážní	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi 	<ul style="list-style-type: none"> . stavebnice, plošné, prostorové; sestavování jednoduchých modelů . práce podle slovního návodu a jednoduché předlohy . montáž a demontáž jednoduchých předmětů
Pěstitelské práce	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích . pečovat o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě . používat lehké zahradní náčiní 	<ul style="list-style-type: none"> . základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování; výživa rostlin; osivo . pěstování rostlin na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, jedovaté rostliny, koření, zelenina aj.) . pěstování pokojových rostlin, podmínky pro pěstování . zásady bezpečné práce s rostlinami
Práce v	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . upravit stůl pro jednoduché stolování 	<ul style="list-style-type: none"> . základní vybavení kuchyně . potraviny, výběr, nákup a skladování potravin

domácnosti	<ul style="list-style-type: none"> . připravit jednoduchý pokrm . chovat se vhodně při stolování . orientovat se v základním vybavení kuchyně . zvládat drobné úklidové práce 	<ul style="list-style-type: none"> . stolování; jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování . práce s drobným kuchyňským náčiním, bezpečnost při zacházení s kuchyňskými pomůckami . drobné úklidové práce, utírání prachu, mytí nádobí, mytí podlahy, vysávání prachu
------------	---	---

1. stupeň – 2. období

ročník : 4. - 6.

Tematický okruh	Výstupy	Učivo
Sebeobsluha	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . pečovat o své tělo, svůj zevnějšek i své osobní věci . zvládat běžnou údržbu oděvu i obuvi . dodržovat zásady účelného oblékání 	<ul style="list-style-type: none"> . základní hygienické návyky, osobní hygiena . svlékání a oblékání oděvu, skládání oděvu, obouvání . běžná údržba oděvu a obuvi, ukládání, čištění . péče o osobní věci, uklízení a ukládání osobních věcí
Práce s drobným materiálem	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . pracovat podle předlohy a vytvářet přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z drobných materiálů . využívat při tvořivých činnostech vlastní fantazii i prvky lidových tradic . volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu . udržovat pořádek na pracovním místě; dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce 	<ul style="list-style-type: none"> . různé drobné materiály a jejich užití (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) . pracovní pomůcky a nástroje, funkce a využití . jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce . lidové zvyky, tradice, řemesla; užití některých jednoduchých technik zpracování vybraných materiálů
Práce montážní a demontážní	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž . pracovat podle slovního návodu, předlohy . spojovat a rozpojovat různé jednoduché předměty . udržovat pořádek na svém pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce 	<ul style="list-style-type: none"> . stavebnice, plošné, prostorové; sestavování jednoduchých modelů . práce podle slovního návodu a jednoduché předlohy . montáž a demontáž jednoduchých předmětů
Pěstitelské	<p>žák by měl</p>	<ul style="list-style-type: none"> . základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování; výživa rostlin; osivo

práce	<ul style="list-style-type: none"> . znát základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin . ošetřovat a pěstovat nenáročné pokojové i venkovní rostliny . volit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní . vědět o léčivkách i jedovatých rostlinách . dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci s rostlinami na zahradě 	<ul style="list-style-type: none"> . pěstování rostlin na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, jedovaté rostliny, koření, zelenina aj.) . pěstování pokojových rostlin, podmínky pro pěstování . zásady bezpečné práce s rostlinami
Práce v domácnosti	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . znát základní vybavení kuchyně . připravit jednoduché pohoštění . uplatňovat zásady správné výživy . dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování při stolování . zvládat práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji . vědět, jakým způsobem udržovat pořádek v bytě, ve třídě . udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce v domácnosti 	<ul style="list-style-type: none"> . základní vybavení kuchyně . potraviny, výběr, nákup a skladování potravin . stolování; jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování . práce s drobným kuchyňským náčiním, bezpečnost při zacházení s kuchyňskými pomůckami . drobné úklidové práce, utírání prachu, mytí nádobí, mytí podlahy, vysávání prachu
<p>2. stupeň</p> <p>ročník : 7. - 10.</p>		

Tematický okruh	Výstupy	Učivo
Práce s technickými materiály	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . rozlišovat různé druhy materiálů . získat základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech . zvolit vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu . orientovat se v jednoduchých pracovních postupech a návodech . vybrat a správně používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky . dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím 	<ul style="list-style-type: none"> . práce s různým materiálem podle podmínek a vybavení školy; materiály, vlastnosti, užití v praxi (dřevo, kov, plasty) . pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování . jednoduché pracovní operace a postupy . řemesla a tradice . základní dovednosti ručních prací

<p>Práce montážní a demontážní</p>	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . sestavit podle návodu, plánu jednoduchý model . zvládnout jednoduchou montáž a demontáž při práci se stavebnicemi . provádět údržbu jednoduchých předmětů . dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy 	<ul style="list-style-type: none"> . stavebnice - konstrukční, elektrotechnické; sestavování modelů; montáž a demontáž . práce s návodem, předlohou
<p>Pěstitelské práce</p>	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . volit vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin . pěstovat a ošetřovat květiny v interiéru a využívat je k výzdobě . znát hlavní zásady pěstování zeleniny . používat vhodné pracovní pomůcky při práci na zahradě . znát běžné druhy ovoce . seznámit se s běžnými léčivými rostlinami a znát nebezpečí jedovatých rostlin . vědět o způsobu chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty . dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce na zahradě 	<ul style="list-style-type: none"> . základní podmínky pro pěstování, základní zpracování půdy; výživa rostlin . zelenina, osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny, skladování, konzervování . okrasné rostliny, pokojové květiny; pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; využití květin v exteriéru a interiéru; aranžování a jednoduchá vazba květin . ovoce, druhy ovoce, způsob pěstování drobného ovoce, skladování, konzervování . léčivé rostliny, koření, pěstování vybraných rostlin; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin; rostliny jedovaté; alergie . chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se zvířaty
<p>Práce v domácnosti</p>	<p>žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> . zvládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti . používat vhodné prostředky při práci v domácnosti . používat základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhovat spotřebiče . připravit pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy . dodržovat základní principy stolování a obsluhy u stolu . dodržovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při zacházení s elektrospotřebiči a používáním prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> . údržba a úklid v domácnosti, úklidové prostředky, postupy; bezpečnost při styku s čisticími prostředky; údržba oděvů a textilií, postupy; prací a čisticí prostředky a zacházení s nimi; elektrické spotřebiče, funkce a užití, ovládání, ochrana a údržba, bezpečnost provozu; nebezpečí úrazu elektrickým proudem . kuchyně, základní vybavení, udržování pořádku a čistoty; bezpečnost a hygiena provozu . potraviny, skupiny potravin; způsoby konzervace . příprava pokrmů, úprava pokrmů za studena; základní způsoby tepelné úpravy; základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů; zásady zdravé výživy . úprava stolu a stolování, jednoduché prostírání; chování u stolu; zdobné prvky a květiny na stole; prostírání při slavnostních příležitostech

5.10.1 Etická výchova

Charakteristika předmětu **Etická výchova**

Předmět **Etická výchova** je samostatným předmětem školního vzdělávacího programu sestaveným z průřezových témat, z témat týkajících se ochrany člověka za mimořádných událostí a z témat začleněných do minimálního preventivního programu. Reprezentuje aktuální problémy současného světa. Je vyučován v 1. až 9. ročníku, kde je 1 hodina týdně, vyjma 3. ročníku, kde časová dotace činí 2 hod. týdně. Tento předmět je důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytváří příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhá rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Výuka probíhá v kmenové třídě, v klubovně a v pracovně PC.

Mezi nejčastěji používané metody a formy práce patří: dialog, skupinová práce, dramatizace, interview, diskuze, řízený rozhovor, komunitní kruh.

Předmět je realizován ve vyučovací hodině a při exkurzi.

V předmětu **Etická výchova** je hlavní důraz kladen na získání příslušných dovedností, kterým je dáována přednost před vědomostmi. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi vytvářet praktické životní dovednosti.

V předmětu **Etická výchova** je realizován tento vzdělávací obsah:

- 1.-9.ročník: Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova
- Ochrana člověka za mimořádných událostí

V předmětu jsou rozvíjeny zvláště tyto kompetence:

1. Komunikovat

- žák vyjadřuje své názory a postoje a měl by vhodnou formou obhájit svůj názor
- využívá pro komunikaci běžné informace a komunikativní prostředky
- rozumí obsahu sdělení a přiměřeně na něj reaguje
- využívá tištěné informace k rozvoji vlastních vědomostí, rozumí běžně užívaným textům, záznamům a obrazovým materiálům
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

2. *Vztahy a soužití:*

- žák navazuje a udržuje vztahy s vrstevníky, respektuje druhé lidi a snaží se upevňovat dobré mezilidské vztahy
- posiluje sociální chování a sebeovládání, je vnímavý k potřebám starých, nemocných a postižených lidí
- respektuje pravidla práce v týmu

3. *Občan:*

- žák chápe nebezpečí rasizmu a xenofobie
- chrání své zdraví, uvědomuje si význam zdravého životního stylu, podílí se na ochraně životního prostředí

4. *Učit se:*

- žák používá základní pojmy z různých vzdělávacích oblastí
- využívá vhodné naučené metody, strategie učení včetně mnemotechnických pomůcek a jiné pomocné techniky
- pracuje s učebnicemi, učebními materiály a učebními pomůckami
- uvědomuje si význam vzdělání v kontextu s pracovním uplatněním

Předmět: Etická výchova

Ročník: 1.

Oblast	MP	Tematické okruhy	Učivo
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj		Rozvoj schopností poznávání.	Cvičení smyslového vnímání – hry.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj	UK	Sebepoznání a sebepojetí.	Kresba-jak se vidím já.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj	TV	Seberegulace a sebeorganizace.	Sebekontrola cviků, pravidla her.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj		Psychohygiena.	Relaxace.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj	ŘV	Poznávací schopnosti.	Vzájemné poznávání žáků ve třídě.

<u>Osobnostní a sociální výchova 2.sociální rozvoj</u>	PRV	Mezilidské vztahy.	Tematické hry .
<u>Osobnostní a sociální výchova 2.sociální rozvoj</u>	ŘV	Komunikace.	Verbální a neverbální komunikace.
<u>Osobnostní a sociální výchova 2.sociální rozvoj</u>	TV	Spolupráce a soutěživost.	TV-závody.
<u>Osobnostní a sociální výchova 3.morální rozvoj</u>	ŘV	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.	Modelová situace.
<u>Osobnostní a sociální výchova 3.morální rozvoj</u>	PRV	Hodnoty, postoje, praktická etika.	Seznámení s prosociálním chováním, pomoc slabším.
<u>Výchova demokratického občana</u>	ŘV	Občanská společnost a škola.	Beseda v komunitním kruhu.
<u>Výchova demokratického občana</u>		Občan, občanská společnost a stát.	Seznámení s Listinou práv a svobod a se školním řádem.
<u>Výchova demokratického občana</u>		Formy participace občanů v politickém životě.	Zájmové kroužky.
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>	ŘV	Evropa a svět nás zajímá.	Rodinné příběhy.
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>	UK	Objevujeme Evropu a svět.	Kresba vlajky ČR.
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>	UK	Jsme Evropané.	Evropa – prohlížení obrázků.
<u>Multikulturní výchova</u>	PRV	Kulturní rozdíly.	Rozdílnosti a podobnosti u různých etnik.
<u>Multikulturní výchova</u>	PRV	Lidské vztahy.	Modelová situace.
<u>Multikulturní výchova</u>	UK	Etnický původ.	Kresba lidí různých ras.
<u>Multikulturní výchova</u>	PRV	Princip sociálního smíru a solidarity.	Hra.
<u>Environmentální výchova</u>	PRV	Ekosystémy.	Co je to les, pole, voda.
<u>Environmentální výchova</u>	PRV	Základní podmínky života.	Voda a vzduch.
<u>Environmentální výchova</u>	PRV	Lidské aktivity a problémy životního prostředí.	Pozorování okolí – čistota vzduchu, dopravní provoz a hluchnost.

<u>Environmentální výchova</u>	PRV PČ	Vztah člověka k prostředí.	Praktické třídění odpadu, druhy kontejnerů.
<u>Mediální výchova</u>	UK	Vnímání mediálních sdělení.	Ukázky reklamy.
<u>Mediální výchova</u>	UK	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.	Vytvoření reklamního obrázku.
<u>Mediální výchova</u>	ČT	Fungování a vliv médií ve společnosti.	Prohlížení novin a časopisů.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Ochrana obyvatelstva.	Mimořádná událost; složky IZS.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Živelní pohromy.	Požár; povodeň; sesuv půdy; lavina; zemětřesení.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Havárie s únikem nebezpečných látek.	Znaky a projevy havárií; zásady pro obyvatelstvo.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Radiační havárie jaderných energetických zařízení.	Zdroje el. energie; jaderná elektrárna; ochrana obyvatel.

Předmět : Etická výchova

Ročník : 2.

Oblast	MP	Tematické okruhy	Učivo
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj	M	Rozvoj schopností poznávání.	Kimova hra.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj	PČ	Sebepoznání a sebepojetí.	Modelování- jaký jsem já?
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj	TV	Seberegulace a sebeorganizace.	Hry- pravidla her a jejich dodržování.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj	TV	Psychohygiena.	Relaxační cvičení.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj	PRV	Poznávací schopnosti.	Práce s obrázkem.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Mezilidské vztahy.	Seznámení s Úmluvou o právech dítěte.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj	ŘV	Komunikace.	Modelová situace- omluva, žádost.

<u>Osobnostní a sociální výchova 2.sociální rozvoj</u>	TV	Spolupráce a soutěživost.	Lokomoční hry.
<u>Osobnostní a sociální výchova 3.morální rozvoj</u>	PRV	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.	Modelové hry-nakupování.
<u>Osobnostní a sociální výchova 3.morální rozvoj</u>		Hodnoty, postoje, praktická etika.	Charita.
<u>Výchova demokratického občana</u>	ŘV	Občanská společnost a škola.	Beseda- Školní řád.
<u>Výchova demokratického občana</u>		Občan, občanská společnost a stát.	Diskuse.
<u>Výchova demokratického občana</u>	ŘV	Formy participace občanů v politickém životě.	Příklady- Rada žáků, patronáty tříd.
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>		Evropa a svět nás zajímá.	Internet- práce s prohlížečem.
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>	PRV	Objevujeme Evropu a svět.	Prohlížení obrázků.
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>		Jsme Evropané.	Cestování - rozhovor.
<u>Multikulturní výchova</u>		Kulturní rozdíly.	Strava, zvyky.
<u>Multikulturní výchova</u>		Lidské vztahy.	Dramatizace.
<u>Multikulturní výchova</u>	UK	Etnický původ.	Malba- lidé různých etnik.
<u>Multikulturní výchova</u>	ŘV	Princip sociálního smíru a solidarity.	Dramatizace.
<u>Environmentální výchova</u>	PRV	Ekosystémy.	Vycházka.
<u>Environmentální výchova</u>		Základní podmínky života.	Pozorování.
<u>Environmentální výchova</u>		Lidské aktivity a problémy životního prostředí.	Dramatizace.
<u>Environmentální výchova</u>		Vztah člověka k prostředí.	Třídění odpadu.
<u>Mediální výchova</u>		Vnímání mediálních sdělení.	Reklama.
<u>Mediální výchova</u>	ŘV	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.	Dopravní nehoda- diskuze.

<u>Mediální výchova</u>		Fungování a vliv médií ve společnosti.	Druhy médií - kresba.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Ochrana obyvatelstva.	Mimořádná událost; složky IZS; důležitá telefonní čísla.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Živelní pohromy.	Požár; povodeň; sesuv půdy; lavina; zemětřesení; atmosférická porucha.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Havárie s únikem nebezpečných látek.	Znaky a projevy havárií; zásady pro obyvatelstvo.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Radiační havárie jaderných energetických zařízení.	Zdroje el. energie; jaderná elektrárna; ochrana obyvatel.

Předmět : Etická výchova

Ročník : 3.

Oblast	MP	Tematické okruhy	Učivo
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj	UK	Rozvoj schopností poznávání.	Rozlišování zvuků.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj	M	Sebepoznání a sebepojetí.	Slovní sebehodnocení.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj	ŘV	Seberegulace a sebeorganizace.	Komunitní kruh-hodnocení a sebehodnocení.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj	UK	Psychohygiena.	Relaxační poslech +cviky.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Poznávací schopnosti.	Úmluva o právech dítěte.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Mezilidské vztahy.	Vztahy ve třídě.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj	ŘV	Komunikace.	Modelové situace: omluva, zdravení, sdělení, požádání.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj	TV	Spolupráce a soutěživost.	Závody, soutěže družstev.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 3.morální rozvoj	M	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.	Slovní úlohy- řešení.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 3.morální rozvoj		Hodnoty, postoje, praktická etika.	Odpovědnost za své chování; spolehlivost.

<u>Výchova demokratického občana</u>	ŘV	Občanská společnost a škola.	Vytváření třídních pravidel.
<u>Výchova demokratického občana</u>		Občan, občanská společnost a stát.	Právo, spravedlnost.
<u>Výchova demokratického občana</u>	ŘV	Formy participace občanů v politickém životě.	Hra na volby.
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>		Evropa a svět nás zajímají.	Sledování cizí pohádky a české pohádky.
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>		Objevujeme Evropu a svět.	Promítnutí pořadu o Evropě.
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>	UK	Jsme Evropané.	Vlajka EU.
<u>Multikulturní výchova</u>	UK	Kulturní rozdíly.	Vyhledávání informací.
<u>Multikulturní výchova</u>	ŘV	Lidské vztahy.	Modelová situace.
<u>Multikulturní výchova</u>		Etnický původ.	Beseda.
<u>Environmentální výchova</u>	PRV	Ekosystémy.	Přetváření krajiny člověkem.
<u>Environmentální výchova</u>	PRV	Základní podmínky života.	Ochrana čistoty vody.
<u>Environmentální výchova</u>	UK	Lidské aktivity a problémy životního prostředí.	Malování dopravních prostředků.
<u>Environmentální výchova</u>	PRV	Vztah člověka k prostředí.	Třídění odpadů.
<u>Mediální výchova</u>	ŘV	Vnímání mediálních sdělení.	Reklamy – pravda a lež.
<u>Mediální výchova</u>	UK	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.	Návrh na reklamu pohádkové knížky.
<u>Mediální výchova</u>		Fungování a vliv médií ve společnosti.	Zábavné pořady, sportovní zápasy, akce ve škole.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Ochrana obyvatelstva.	Mimořádná událost; složky IZS; důležitá telefonní čísla.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Živelní pohromy.	Požár; povodeň; sesuv půdy; lavina; zemětřesení; atmosférická porucha.

<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Havárie s únikem nebezpečných látek.	Znaky a projevy havárií; zásady pro obyvatelstvo; chemikálie.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Radiační havárie jaderných energetických zařízení.	Zdroje el. energie; jaderná elektrárna; ochrana obyvatel.

Předmět: Etická výchova

Ročník : 4.

Oblast	MP	Temat. okruhy	Učivo
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj	PČ	Rozvoj schopností poznávání.	Cvičení smyslového vnímání, rozlišování detailů.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj	M	Sebepoznání a sebepojetí.	Hodnocení a sebehodnocení.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj		Seberealizace a sebeorganizace.	Dodržování třídních pravidel.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj	HV	Psychohygiena.	Nácvik relaxace (správné dýchání, celkové uvolnění).
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Poznávací schopnosti.	Vzájemné poznávání se ve třídě.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Mezilidské vztahy.	Péče o dobré vztahy v kolektivu třídy.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj	ŘV	Komunikace.	Pravda a lež.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj	TV	Spolupráce a soutěživost.	Rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 3.morální rozvoj		Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.	Sociální role rodiny.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 3.morální rozvoj		Hodnoty, postoje, praktická etika.	Povědomí o pojmech: spravedlivost a spolehlivost.
<u>Výchova demokratického občana</u>		Občan, občanská společnost a stát.	Pojmy: právo, povinnost (příklady).
<u>Výchova demokratického občana</u>		Formy participace občanů v politickém životě.	Volební systém.
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>		Evropa a svět nás zajímá.	Život dětí v jiných zemích.

<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>		Objevujeme Evropu a svět.	Styl života v evropských rodinách.
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>		Jsme Evropané.	Evropská unie.
<u>Multikulturní výchova</u>		Kulturní rozdíly.	Romské pohádky (rozdílnosti).
<u>Multikulturní výchova</u>		Lidské vztahy.	Soužití s romskou komunitou.
<u>Multikulturní výchova</u>		Etnický původ.	Různé způsoby života.
<u>Environmentální výchova</u>	ČP	Ekosystémy.	Les, pole, město.
<u>Environmentální výchova</u>	ČP	Základní podmínky života.	Voda, vzduch (význam pro člověka).
<u>Environmentální výchova</u>	PČ	Lidské aktivity a problémy životního prostředí.	Odpady a hospodaření s nimi.
<u>Environmentální výchova</u>	ČP	Vztah člověka k prostředí.	Čištění odpadních vod.
<u>Mediální výchova</u>		Vnímání mediálních sdělení.	Vhodná a nevhodná reklama.
<u>Mediální výchova</u>		Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.	Rozdíl mezi reklamou a zprávou.
<u>Mediální výchova</u>		Fungování a vliv médií ve společnosti.	Vliv médií na chování jednotlivce.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Ochrana obyvatelstva	Mimořádná událost; složky IZS; důležitá telefonní čísla.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Živelní pohromy	Požár; povodeň; sesuv půdy; lavina; zemětřesení; atmosférická porucha.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Havárie s únikem nebezpečných látek.	Znaky a projevy havárií.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Radiační havárie jaderných energetických zařízení.	Zdroje el. energie; jaderná elektrárna; ochrana obyvatel.

Předmět: Etická výchova

Ročník : 5.

Oblast	MP	Temat. okruhy	Učivo
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj		Rozvoj schopností poznávání.	Cvičení paměti.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj		Sebepoznání a sebepečení.	„Co se mně líbí na sobě, ale i na druhých.“
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj		Seberealizace a sebeorganizace.	Organizace vlastního času, plán dne.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj		Psychohygiena.	Nácvik relaxace.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Poznávací schopnosti.	Hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Mezilidské vztahy.	Pohled na svět očima druhého.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj	ŘV	Komunikace.	Komunikace v různých situacích.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Spolupráce a soutěživost.	Hra s pravidly.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 3.morální rozvoj		Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.	Problémy v mezilidských vztazích.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 3.morální rozvoj		Hodnoty, postoje, praktická etika.	Povědomí o pojmech: odpovědnost a respektování.
<u>Výchova demokratického občana</u>		Občan, občanská společnost a stát.	Úmluva o právech dítěte (právo, povinnost, spravedlnost).
<u>Výchova demokratického občana</u>		Formy participace občanů v politickém životě.	Volba do Rady žáků (volební systém).
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>	ČS	Evropa a svět nás zajímá.	Naši sousedé v Evropě.
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>		Objevujeme Evropu a svět.	Život v zemích Evropy.
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>		Jsme Evropané.	Evropská unie.
<u>Multikulturní výchova</u>		Kulturní rozdíly.	Kultura.

<u>Multikulturní výchova</u>		Lidské vztahy.	„Záleží na barvě pleti“.
<u>Multikulturní výchova</u>		Etnický původ.	Základní informace o různých etnických skupinách v ČR.
<u>Environmentální výchova</u>		Ekosystémy.	Moře.
<u>Environmentální výchova</u>	PČ	Základní podmínky života.	Voda, vzduch, půda (význam pro rostliny)- pozorování.
<u>Environmentální výchova</u>		Lidské aktivity a problémy životního prostředí.	Ochrana přírody a kulturních památek.
<u>Environmentální výchova</u>		Vztah člověka k prostředí.	Náš životní styl.
<u>Mediální výchova</u>	ČT	Vnímání mediálních sdělení.	Rozlišování bulvárních a naučných textů.
<u>Mediální výchova</u>		Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.	Rozdíl mezi reklamou a zprávou.
<u>Mediální výchova</u>		Fungování a vliv médií ve společnosti.	Vliv médií na každodenní život.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Ochrana obyvatelstva.	Mimořádná událost; složky IZS; důležitá telefonní čísla.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Živelní pohromy.	Požár; povodeň; sesuv půdy; lavina; zemětřesení; atmosférická porucha.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Havárie s únikem nebezpečných látek.	Znaky a projevy havárií; zásady pro obyvatelstvo; chemikálie.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Radiační havárie jaderných energetických zařízení.	Zdroje el. energie; jaderná elektrárna; ochrana obyvatel.

Předmět : Etická výchova

Ročník : 6.

Oblast	MP	Tematické okruhy	Učivo
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj		Rozvoj schopností poznávání.	Cvičení dovedností zapamatování.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj		Sebepoznání a sebepojetí.	Co o sobě vím a co ne.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj		Seberegulace a sebeorganizace.	Cvičení sebekontroly.

<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj		Psychohygiena.	Organizace času.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Poznávací schopnosti.	Vzájemné poznávání ve skupině/třídě.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Mezilidské vztahy.	Vztahy ve třídě – pravidla soužití.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Komunikace.	Cvičení pozorování a aktivního naslouchání.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Spolupráce a soutěživost.	Dovednost odstoupit od vlastního nápadu.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 3.morální rozvoj		Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.	Sociální role, zvládání učebních problémů.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 3.morální rozvoj		Hodnoty, postoje, praktická etika	Vytváření povědomí o odpovědnosti.
<u>Výchova demokratického občana</u>		Občanská společnost a škola.	Demokratické vztahy ve škole.
<u>Výchova demokratického občana</u>		Občan, občanská společnost a stát.	Listina základních práv a svobod.
<u>Výchova demokratického občana</u>		Formy participace občanů v politickém životě.	Obec jako základní jednotka samosprávy státu.
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>		Evropa a svět nás zajímá.	Život, zvyky a tradice národů Evropy.
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>		Objevujeme Evropu a svět.	Naše vlast a Evropa.
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>		Jsme Evropané.	Pojem Evropská unie.
<u>Multikulturní výchova</u>		Kulturní rozdíly.	Respektování zvláštností různých etnik.
<u>Multikulturní výchova</u>		Lidské vztahy.	Principy slušného chování.
<u>Multikulturní výchova</u>		Etnický původ.	Rovnocennost všech etnických skupin a kultur.
<u>Environmentální výchova</u>		Ekosystémy.	Vodní zdroje.
<u>Environmentální výchova</u>		Základní podmínky života.	Ovzduší.
<u>Environmentální výchova</u>		Lidské aktivity a problémy životního prostředí.	Odpady a hospodaření s odpady.

<u>Environmentální výchova</u>		Vztah člověka k prostředí.	Naše obec.
<u>Mediální výchova</u>		Vnímání mediálních sdělení.	Reklama.
<u>Mediální výchova</u>		Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.	Různé typy sdělení.
<u>Mediální výchova</u>		Fungování a vliv médií ve společnosti.	Vliv médií na uspořádání dne.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Ochrana obyvatelstva.	Mimořádná událost; složky IZS; důležitá telefonní čísla.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Živelní pohromy.	Požár; povodeň; sesuv půdy; lavina; zemětřesení; atmosférická porucha.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Havárie s únikem nebezpečných látek.	Znaky a projevy havárií; zásady pro obyvatelstvo; chemikálie.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Radiační havárie jaderných energetických zařízení.	Zdroje el. energie; jaderná elektrárna; ochrana obyvatel.

Předmět : Etická výchova

Ročník : 7.

Oblast	MP	Tematické okruhy	Učivo
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj		Rozvoj schopností poznávání.	Cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj		Sebepoznání a sebepečení.	Moje učení.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj		Seberegulace a sebeorganizace.	Sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj		Psychohygiena.	Dovednosti pro pozitivní naladění mysli.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Poznávací schopnosti.	Rozvoj pozornosti vůči odlišnostem.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Mezilidské vztahy.	Vztahy ve třídě – pravidla soužití.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Komunikace.	Dialog – vedení dialogu, jeho pravidla.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Spolupráce a soutěživost.	Jasná a respektující komunikace.

<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 3.morální rozvoj		Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.	Sociální role, zvládání učebních problémů.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 3.morální rozvoj		Hodnoty, postoje, praktická etika.	Vytváření povědomí o spolehlivosti.
<u>Výchova demokratického občana</u>		Občanská společnost a škola.	Demokratické vztahy ve škole.
<u>Výchova demokratického občana</u>		Občan, občanská společnost a stát.	Listina základních práv a svobod.
<u>Výchova demokratického občana</u>		Formy participace občanů v politickém životě.	Demokratické volby.
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>		Evropa a svět nás zajímá.	Život, zvyky a tradice národů Evropy.
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>		Objevujeme Evropu a svět.	Státní a evropské symboly.
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>		Jsme Evropané.	Evropská unie.
<u>Multikulturní výchova</u>		Kulturní rozdíly.	Respektování zvláštností různých etnik.
<u>Multikulturní výchova</u>		Lidské vztahy.	Tolerance, empatie, umění vžít se do role druhého.
<u>Multikulturní výchova</u>		Etnický původ.	Základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v regionu.
<u>Environmentální výchova</u>		Ekosystémy.	Lidské sídlo – město – vesnice.
<u>Environmentální výchova</u>		Základní podmínky života.	Půda.
<u>Environmentální výchova</u>		Lidské aktivity a problémy životního prostředí.	Ochrana přírody a kulturních památek.
<u>Environmentální výchova</u>		Vztah člověka k prostředí.	Náš životní styl.
<u>Mediální výchova</u>		Vnímání mediálních sdělení.	Rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných.
<u>Mediální výchova</u>		Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.	Různé typy sdělení.
<u>Mediální výchova</u>		Fungování a vliv médií ve společnosti.	Vliv médií na každodenní život.

<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Ochrana obyvatelstva.	Mimořádná událost; složky IZS; důležitá telefonní čísla.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Živelní pohromy.	Požár; povodeň; sesuv půdy; lavina; zemětřesení; atmosférická porucha.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Havárie s únikem nebezpečných látek.	Znaky a projevy havárií; zásady pro obyvatelstvo; chemikálie.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Radiační havárie jaderných energetických zařízení.	Zdroje el. energie; jaderná elektrárna; ochrana obyvatel.

Předmět : Etická výchova

Ročník : 8.

Oblast	MP	Tematické okruhy	Učivo
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj		Rozvoj schopností poznávání.	Řešení jednoduchých problémů.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj		Sebepoznání a sebepojetí.	Moje vztahy k druhým lidem.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj		Seberegulace a sebeorganizace.	Organizace vlastního času.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj		Psychohygiena.	Dovednosti zvládání stresových situací.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Poznávací schopnosti.	Hledání výhod v odlišnostech.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Mezilidské vztahy.	Vztahy ve třídě – pravidla soužití.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Komunikace.	Dovednosti komunikační obrany proti agresi.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Spolupráce a soutěživost.	Řešení konfliktů, podřízení se.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 3.morální rozvoj		Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.	Sociální role – zvládání učebních problémů.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 3.morální rozvoj		Hodnoty, postoje, praktická etika.	Vytváření povědomí o spravedlivosti.
<u>Výchova demokratického občana</u>		Občanská společnost a škola.	Demokratické vztahy ve škole.
<u>Výchova demokratického občana</u>		Občan, občanská společnost a stát.	Listina základních práv a svobod.

<u>Výchova demokratického občana</u>		Formy participace občanů v politickém životě.	Společenské organizace a hnutí, strany.
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>		Evropa a svět nás zajímá.	Život, zvyky a tradice národů Evropy.
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>		Objevujeme Evropu a svět.	Život Evropanů a styl života v evropských rodinách.
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>		Jsme Evropané.	Co Evropu spojuje a co ji rozděluje.
<u>Multikulturní výchova</u>		Kulturní rozdíly.	Respektování zvláštností různých příslušníků etnik žijících v místě školy.
<u>Multikulturní výchova</u>		Lidské vztahy.	Lidská solidarita.
<u>Multikulturní výchova</u>		Etnický původ.	Projevy rasové nesnášenlivosti.
<u>Environmentální výchova</u>		Ekosystémy.	Moře a tropický deštný les.
<u>Environmentální výchova</u>		Základní podmínky života.	Ekosystémy, energie.
<u>Environmentální výchova</u>		Lidské aktivity a problémy životního prostředí.	Průmysl a životní prostředí.
<u>Environmentální výchova</u>		Vztah člověka k prostředí.	Prostředí a zdraví.
<u>Mediální výchova</u>		Vnímání mediálních sdělení.	Chápání podstaty mediálního sdělení.
<u>Mediální výchova</u>		Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.	Rozdíl mezi reklamou a zprávou.
<u>Mediální výchova</u>		Fungování a vliv médií ve společnosti.	Vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Ochrana obyvatelstva.	Mimořádná událost; složky IZS; důležitá telefonní čísla.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Živelní pohromy.	Požár; povodeň; sesuv půdy; lavina; zemětřesení; atmosférická porucha.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Havárie s únikem nebezpečných látek.	Znaky a projevy havárií; zásady pro obyvatelstvo; chemikálie.

<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Radiační havárie jaderných energetických zařízení.	Zdroje el. energie; jaderná elektrárna; ochrana obyvatel.
--	--	--	---

Předmět : Etická výchova

Ročník : 9.

Oblast	MP	Tematické okruhy	Učivo
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj		Rozvoj schopností poznávání.	Dovednosti pro učení.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj		Sebepoznání a sebepojetí.	Zdravé a vyrovnané sebepojetí.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj		Seberegulace a sebeorganizace.	Organizace vlastního času.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj		Psychohygiena.	Hledání pomoci při obtížích.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Poznávací schopnosti.	Chyby při poznávání lidí.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Mezilidské vztahy.	Vztahy ve třídě – pravidla soužití.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Komunikace.	Pravda, lež a předstírání v komunikaci.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Spolupráce a soutěživost.	Rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro zvládnání soutěže a konkurence.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 3.morální rozvoj		Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.	Sociální role – zvládnání učebních problémů.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 3.morální rozvoj		Hodnoty, postoje, praktická etika.	Vytváření povědomí o respektování.
<u>Výchova demokratického občana</u>		Občanská společnost a škola.	Spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci.
<u>Výchova demokratického občana</u>		Občan, občanská společnost a stát.	Listina základních práv a svobod.
<u>Výchova demokratického občana</u>		Formy participace občanů v politickém životě.	Společenské organizace a hnutí, strany.
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>		Evropa a svět nás zajímá.	Život, zvyky a tradice národů Evropy.
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních</u>		Objevujeme Evropu a svět.	Evropa a svět.

<u>souvislostech</u>			
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>		Jsme Evropané.	Co Evropu spojuje a co ji rozděluje, možnosti pracovního uplatnění.
<u>Multikulturní výchova</u>		Kulturní rozdíly.	Respektování zvláštností různých příslušníků etnik žijících v místě školy.
<u>Multikulturní výchova</u>		Lidské vztahy.	Lidská solidarita.
<u>Multikulturní výchova</u>		Etnický původ.	Projevy rasové nesnášenlivosti.
<u>Environmentální výchova</u>		Ekosystémy.	Kulturní krajina.
<u>Environmentální výchova</u>		Základní podmínky života.	Přírodní zdroje.
<u>Environmentální výchova</u>		Lidské aktivity a problémy životního prostředí.	Změny v krajině.
<u>Environmentální výchova</u>		Vztah člověka k prostředí.	Nerovnoměrnost života na Zemi.
<u>Mediální výchova</u>		Vnímání mediálních sdělení.	Základní orientační prvky v textu.
<u>Mediální výchova</u>		Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.	Rozdíl mezi reklamou a zprávou.
<u>Mediální výchova</u>		Fungování a vliv médií ve společnosti.	Role médií v praktickém životě.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Ochrana obyvatelstva.	Mimořádná událost; složky IZS; důležitá telefonní čísla.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Živelní pohromy.	Požár; povodeň; sesuv půdy; lavina; zemětřesení; atmosférická porucha.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Havárie s únikem nebezpečných látek.	Znaky a projevy havárií; zásady pro obyvatelstvo; chemikálie.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Radiační havárie jaderných energetických zařízení.	Zdroje el. energie; jaderná elektrárna; ochrana obyvatel.

Předmět : Etická výchova

Ročník : 10.

Oblast	MP	Tematické okruhy	Učivo
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj		Rozvoj schopností poznávání.	Dovednosti pro učení.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj		Sebepoznání a sebepojetí.	Zdravé a vyrovnané sebepojetí.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj		Seberegulace a sebeorganizace.	Organizace vlastního času.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 1.osobnostní rozvoj		Psychohygiena.	Hledání pomoci při obtížích.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Poznávací schopnosti.	Chyby při poznávání lidí.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Mezilidské vztahy.	Vztahy ve třídě – pravidla soužití.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Komunikace.	Pravda, lež a předstírání v komunikaci.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 2.sociální rozvoj		Spolupráce a soutěživost.	Rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro zvládnutí soutěže a konkurence.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 3.morální rozvoj		Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.	Sociální role – zvládnutí učebních problémů.
<u>Osobnostní a sociální výchova</u> 3.morální rozvoj		Hodnoty, postoje, praktická etika.	Vytváření povědomí o respektování.
<u>Výchova demokratického občana</u>		Občanská společnost a škola.	Spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci.
<u>Výchova demokratického občana</u>		Občan, občanská společnost a stát.	Listina základních práv a svobod.
<u>Výchova demokratického občana</u>		Formy participace občanů v politickém životě.	Společenské organizace a hnutí, strany.
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>		Evropa a svět nás zajímá.	Život, zvyky a tradice národů Evropy.
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>		Objevujeme Evropu a svět.	Evropa a svět.
<u>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</u>		Jsme Evropané.	Co Evropu spojuje a co ji rozděluje, možnosti pracovního uplatnění.

<u>Multikulturní výchova</u>		Kulturní rozdíly.	Respektování zvláštností různých příslušníků etnik žijících v místě školy.
<u>Multikulturní výchova</u>		Lidské vztahy.	Lidská solidarita.
<u>Multikulturní výchova</u>		Etnický původ.	Projevy rasové nesnášenlivosti.
<u>Environmentální výchova</u>		Ekosystémy.	Kulturní krajina.
<u>Environmentální výchova</u>		Základní podmínky života.	Přírodní zdroje.
<u>Environmentální výchova</u>		Lidské aktivity a problémy životního prostředí.	Změny v krajině.
<u>Environmentální výchova</u>		Vztah člověka k prostředí.	Nerovnoměrnost života na Zemi.
<u>Mediální výchova</u>		Vnímání mediálních sdělení.	Základní orientační prvky v textu.
<u>Mediální výchova</u>		Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.	Rozdíl mezi reklamou a zprávou.
<u>Mediální výchova</u>		Fungování a vliv médií ve společnosti.	Role médií v praktickém životě.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Ochrana obyvatelstva.	Mimořádná událost; složky IZS; důležitá telefonní čísla.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Živelní pohromy.	Požár; povodeň; sesuv půdy; lavina; zemětřesení; atmosférická porucha.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Havárie s únikem nebezpečných látek.	Znaky a projevy havárií; zásady pro obyvatelstvo; chemikálie.
<u>Ochrana člověka za mimořádných událostí</u>		Radiační havárie jaderných energetických zařízení.	Zdroje el. energie; jaderná elektrárna; ochrana obyvatel.

6 Učební plán – Díl II

6.1 Učební plán žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Vyučovací předmět	Ročník										Celkem předměty	+ DČD
			1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.		
Člověk a komunikace	Rozumová výchova	Rozumová výchova	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30	0
	Řečová výchova	Řečová výchova	2 + 1	2 + 1	2 + 1	2 + 1	2 + 1	2 + 1	2 + 1	2	2	2	20	7
Člověk a jeho svět	Smyslová výchova	Smyslová výchova	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	0
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	0
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1 + 1	1 + 1	1 + 1	10	3
Člověk a zdraví	Pohybová tělesná výchova	Pohybová tělesná výchova	6	6	6	6	6	6	6	6 + 1	6 + 1	6 + 1	60	3
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	Pracovní výchova	2	2	2	2 + 1	2 + 1	2 + 1	2 + 1	2 + 1	2 + 1	2 + 1	20	7

Počet hodin	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	190	20
Disponibilní časová dotace (DČD)	1	1	1	2	2	2	2	3	3	3		20
Celkem hodin	20	20	20	21	21	21	21	22	22	22	210	

6.2 Klíčové kompetence podle RVP ZŠS II. díl

Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami je vedeno snahou o to, vybavit je souborem elementárních klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná a která jim umožní najít vhodnou formu komunikace a soužití s jejich okolím. Utváření klíčových kompetencí tvoří základ dalšího rozvoje žáků a jejich integrace do společnosti.

K utváření a rozvíjení klíčových kompetencí musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah, metody a formy práce i všechny aktivity učitelů, žáků i ostatních pracovníků ve vyučování.

Vzhledem k závažnému poškození kognitivních funkcí u žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami je kladen důraz především na klíčové kompetence komunikativní, sociální, personální a pracovní.

Elementárních klíčových kompetencí mohou žáci dosahovat pouze za přispění a dopomoci druhé osoby.

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- rozumí jednoduchým pojmům, znakům a symbolům a je schopen je užívat
- pozná a rozlišuje základní piktogramy
- pozná tiskací písmena
- napodobuje různé předvedené pohyby a činnosti
- používá učební pomůcky

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- řeší známé situace na základě nápodoby či opakování
- chápe a plní jednoduché příkazy
- orientuje se v okolním prostředí
- orientuje se v časovém režimu dne
- překonává pocity strachu

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- poznává známé osoby a dorozumívá se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace
- reaguje na své jméno
- reaguje na jednoduché pokyny, vyjadřuje souhlas či nesouhlas
- vyjadřuje své potřeby, pocity a nálady různým způsobem verbálními i neverbálními prostředky
- dokáže pozdravit a reagovat na pozdrav vhodným způsobem

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- uvědomuje si svoji osobu prostřednictvím svého těla
- zná členy své rodiny a osoby ze svého nejbližšího okolí
- rozlišuje osoby různého pohlaví (chlapec — dívka, muž — žena)
- navazuje kontakt a adekvátně se dorozumívá s okolím
- spolupracuje se svými učiteli a spolužáky
- chová se zdrženlivě k neznámým osobám

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- zvládá nejjednodušší úkony sebeobsluhy a základy osobní hygieny
- poznává a používá předměty denní potřeby
- rozlišuje předměty různé velikosti a tvarů, uchopuje je a účelně s nimi manipuluje
- využívá jednoduché pracovní techniky při práci s různými materiály
- podílí se na jednoduchých praktických činnostech

7 Učební osnovy – Díl II

Vzdělávací oblasti

- **Člověk a komunikace** (Rozumová výchova, Řečová výchova)
- **Člověk a jeho svět** (Smyslová výchova)
- **Umění a kultura** (Hudební výchova, Výtvarná výchova)
- **Člověk a zdraví** (Pohybová výchova, Zdravotní tělesná výchova nebo Rehabilitační tělesná výchova)
- **Člověk a svět práce** (Pracovní výchova)

Očekávané výstupy jsou konkrétními výstupy vzdělávání, mají činnostní povahu a jsou zaměřené prakticky. Jsou formulovány tak, aby se k nim žáci co nejvíce přiblížili, ale nelze předem předpokládat, že jich všichni dosáhnou. **Proto mají očekávané výstupy podmíněnou formulaci a vyjadřují záměr pedagogického působení.**

Očekávané výstupy jsou stanoveny k době, kdy žáci končí povinnou školní docházku, a měli by dosahovat těchto výstupů, v míře odpovídající jejich individuálním možnostem, s přímou pomocí pedagoga nebo jiného pedagogického pracovníka.

Učivo je v rozsahu, který odpovídá nízké úrovni psychických funkcí žáků s nejtěžšími formami mentálního postižení. Je strukturováno do jednotlivých tematických okruhů (témat, činností) a je chápáno jako *prostředek k dosažení očekávaných výstupů*. Učivo takto vymezené je **doporučeno** k dalšímu rozpracování do jednotlivých časových úseků. **Na úrovni ŠVP se učivo stává závazným východiskem pro vypracování individuálních vzdělávacích plánů jednotlivých žáků.**

7.1 Předmět: ROZUMOVÁ VÝCHOVA

ROZVÍJENÍ POZNÁVACÍCH SCHOPNOSTÍ		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence pracovní 	
RVP výstupy	ŠVP výstupy - žák	Učivo
Pojmenovat části svého těla, případně na ně ukázat	<ul style="list-style-type: none"> - s dopomocí ukáže rukou na jednotlivé části těla - rozliší jednotlivé části těla 	Vlastní osoba Části těla a jejich pojmenování
Reagovat na oslovení jménem, znát své jméno	<ul style="list-style-type: none"> - reaguje na svoje jméno - dobře zná svoje jméno a uvědomuje si je 	Oslovení Znát a používat vlastní jméno
Znát členy své rodiny	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje členy své rodiny - ukáže jednotlivé členy své rodiny na fotografii 	Rodina
Poznat své spolužáky i učitele, podle schopností je oslovovat jménem	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší některá jména svých spolužáků a učitelů 	Škola Třída Psychomotorické hry
Vnímat různé podněty a reagovat na ně	<ul style="list-style-type: none"> - zapojí se do různých kolektivních her 	Poznávání různých činností, předmětů a zvířat
Orientovat se ve vztazích k nejbližšímu prostředí, denním časovém rozvrhu; vnímat prostor	<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s prostředím třídy a školy, překoná strach z neznámého prostředí 	prostorová orientace; časová orientace (roční období, části dne)
Poznat a používat předměty denní potřeby, uplatňovat základní hygienické a sebeobslužné	<ul style="list-style-type: none"> - osvojí si základní hygienické a sebeobslužné návyky 	Sebeobslužné, hygienické a stravovací návyky

ROZVÍJENÍ POZNÁVACÍCH SCHOPNOSTÍ		
činnosti	- osvojí si stravovací návyky, základy stolování	Sociální čtení Sociální počty
Vnímat a uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní potíže	- dokáže popsat svoje problémy a pocity - řekne co a kde ho bolí, v jaké části těla	Péče o zdraví Psychomotorické hry
Řadit obrázky podle zadaných kritérií	- přiřadí různý obrázkový materiál - třídí předměty podle různých kritérií - řadí obrázky podle návodu	Třídění a řazení předmětů podle různých kritérií
ROZVÍJENÍ LOGICKÉHO MYŠLENÍ A PAMĚTI		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence pracovní 	
RVP výstupy	ŠVP výstupy - žák	Učivo
Koncentrovat se na určitou činnost	- soustředí se na danou činnost - zapojí se do dané činnosti - odpoutá se od stereotypních činností	Manipulační činnosti
Rozlišovat velikost a tvary předmětů, dvojic obrázků	- vybírá a přiřazuje předměty podle zadání	Porovnávání a rozlišování předmětů podle různých znaků
Zvládnout složení dějových obrázků	- řadí obrázky podle děje od počátku do konce	Základní časové vztahy Orientace v čase
Orientovat se na stránce, na řádku	- čte obrázky pěkně na řádku - nacvičí pohyb na řádku směrem zleva doprava	Nácvik čtení
Číst vybraná písmena a krátká slova	- seznámí se s některými písmeny	Nácvik čtení

ROZVÍJENÍ POZNÁVACÍCH SCHOPNOSTÍ		
Opakovat slova a krátké říkanky; reprodukovat krátký text; vyprávět podle obrázku	- doplňuje slova do krátkých říkanek, nejdříve podle obrázků, později bez nich	Vytváření asociací, zobecňování, konkretizace, abstrakce
Přiřazovat číslice počtu prvků	- vytváří představy počtu pomocí hmatu, zraku i verbálně	Představy počtu, vytváření představ; posloupnost čísel, porovnávání a přiřazování číslic

ROZVÍJENÍ GRAFICKÝCH SCHOPNOSTÍ		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence pracovní 	
RVP výstupy	ŠVP výstupy - žák	Učivo
Uchopit a podržet podaný předmět	- posílí svalstvo horní končetiny – prsty a zápěstí	Rozvíjení hrubé i jemné motoriky, cvičení dlaní, prstů, uchopování předmětů Uvolňovací cvičení ruky, prstů, manipulační činnosti s předměty
Uchopit tužku, štětec nebo jiné psací náčiní	- rozvíjí jemnou motoriku	Rozvíjení hrubé i jemné motoriky, cvičení dlaní, prstů, uchopování předmětů Uvolňovací cvičení ruky, prstů, manipulační činnosti s předměty
Nakreslit různé druhy čar	- s dopomocí obtahuje různé čáry - napodobí rukou určitý pohyb a zkusí ho zakreslit	Svislé a šikmé čáry oběma směry

ROZVÍJENÍ GRAFICKÝCH SCHOPNOSTÍ		
Poznat grafickou podobu písmen	- seznámí se s podobou některých tiskacích písmen	Písmena
Napsat několik vybraných tiskacích písmen a číslic	- napodobí tvary některých tiskacích písmen a číslic	Hůlkové písmo Číslice
Poznat základní geometrické tvary	- manipuluje s geometrickými tvary pomocí hmatu a zraku - rozliší tvary rovinné a prostorové	Oblouky – horní, dolní; svislé a šikmé čáry oběma směry; vlnovky, smyčky Tvarové prvky tiskacích písmen

7.2 Předmět: ŘEČOVÁ VÝCHOVA

ROZVÍJENÍ KOMUNIKAČNÍCH DOVEDNOSTÍ		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence pracovní 	
RVP výstupy	ŠVP výstupy - žák	Učivo
Reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby	- pozná podle hlasu známou osobu - pomocí gest a pohybu zareaguje na určitý hlas	Tvorba a rozvíjení slovní zásoby pomocí reálných předmětů, obrázků, fotografií
Snažit se o správné dýchání	- nacvičí správné dýchání pomocí logopedických her	Nácvik správného dýchání Cvičení mluvidel

ROZVÍJENÍ KOMUNIKAČNÍCH DOVEDNOSTÍ		
Vyjádřit souhlas či nesouhlas – verbálně, gesty	- pomocí gest a pohybu těla vyjádří souhlas či nesouhlas s daným tématem	Systemy augmentativní a alternativní komunikace
Znát své jméno a reagovat na oslovení jménem	- reaguje vždy na své jméno	Sluchová a intonační cvičení Fonetická cvičení, nácvik hlásek a slov
Znát jména nejbližších osob a spolužáků	- procvičuje jména svých spolužáků pomocí různých komunikačních her - opakuje jména svých nejbližších rodinných příslušníků	Sluchová a intonační cvičení Fonetická cvičení, nácvik hlásek a slov
Umět pozdravit, poděkovat – verbálně nebo gesty	- podle svých schopností si osvojí základy slušného chování	Spontánní a jednoduché tematické rozhovory
Sdělit svá přání a potřeby – verbálním nebo nonverbálním způsobem	- podle svých možností a schopností sdělí svá přání, tužby a potřeby	Kinetické hry zaměřené na jemnou motoriku
Využívat komunikační počítačové hry	- podle svých možností a schopností praktikuje způsoby komunikace pomocí počítače	Počítačové programy zaměřené na rozvoj komunikace

7.3 Předmět: SMYSLOVÁ VÝCHOVA

ROZVÍJENÍ ZRAKOVÉHO VNÍMÁNÍ		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence pracovní 	

ROZVÍJENÍ ZRAKOVÉHO VNÍMÁNÍ		
RVP výstupy	ŠVP výstupy - žák	Učivo
Uchopit předměty a manipulovat s nimi	- nacvičí si uchopování a manipulaci s některými předměty	Rozlišování a třídění předmětů podle tvaru, velikosti a barev, manipulace s nimi
Rozlišovat tvary a barvy předmětů	- rozpozná základní teplé a studené barvy - rozliší různé tvary předmětů	Rozlišování a třídění předmětů podle tvaru, velikosti a barev, manipulace s nimi
Poznat, řadit, skládat a třídít předměty podle velikosti, barevné a tvarové odlišnosti	- roztřídí předměty podle velikosti, barvy a tvaru	Třídění obrázků podle obsahu, poznávání změn a rozdílů na obrázcích a na skutečných předmětech
Třídít obrázky, rozeznat reálné a vyobrazené předměty	- podle svých možností a schopností pozná skutečné předměty	Rozlišování a třídění předmětů podle tvaru, velikosti a barev, manipulace s nimi
Poznat osoby ze svého okolí a své spolužáky	- reaguje na známé osoby, které již zná	Vnímání prostoru oběma očima, jedním okem
Rozpoznat denní dobu podle činnosti, obrázku nebo piktogramu	- zkouší rozpoznávat části dne – dopoledne, odpoledne, ráno, večer	Denní časové úseky podle činností, obrázků nebo piktogramů
Napodobit předvedené pohyby	- podle svých schopností napodobí předvedený pohyb	Cvičení soustředěného zrakového vnímání pomocí různých výrazných předmětů

ROZVÍJENÍ SLUCHOVÉHO VNÍMÁNÍ		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence pracovní 	

ROZVÍJENÍ SLUCHOVÉHO VNÍMÁNÍ		
RVP výstupy	ŠVP výstupy - žák	Učivo
Reagovat na své jméno, na oslovení, na zavolání	- poslechne na vyslovení svého jména	Poznávání a rozlišování zvuků
Poznat, rozlišit a napodobit různé zvuky	- podle svých možností a schopností rozliší různé zvuky a reaguje na ně, popřípadě je napodobí	Napodobování různých zvuků Nácvik soustředěného sluchového vnímání pomocí zvuků, poznávání a rozlišování zvuků
Poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí	- pozná a reaguje na hlasy osob, které již zná	Sluchová cvičení s využitím zraku a bez využití zraku
Poznat a rozlišit různé zvuky a hlasy zvířat podle zvukové nahrávky	- podle svých schopností pozná zvuky a hlasy zvířat - poslouchá hlasy z PC - poslouchá hudební nástroje a některé také rozpozná	Rozlišování zvuků v přírodě (hlasy zvířat, zpěv ptáků apod.)
Rozlišit zvuky spojené s denním životem a nebát se nepříjemných zvuků	- rozpozná zvuky z každodenního života - podle svých možností a schopností roztřídí zvuky známé i neznámé, umí některé pojmenovat	Rozlišování zvuků v přírodě (hlasy zvířat, zpěv ptáků apod.)

ROZVÍJENÍ HMATOVÉHO VNÍMÁNÍ		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence pracovní 	

ROZVÍJENÍ HMATOVÉHO VNÍMÁNÍ		
RVP výstupy	ŠVP výstupy - žák	Učivo
Zvládat základní sebeobslužné dovednosti	- podle možností si osvojí základní hygienické dovednosti	Sebeobslužné dovednosti
Poznat hmatem velikost, tvar a povrch předmětů	- vnímá hmatem různé předměty a zkouší je rozpoznat	Rozvíjení hmatové percepce, manipulace s předměty, úchopy předmětů různých tvarů, velikostí a z různých materiálů
Třídít předměty na základě hmatu – podle velikosti a tvaru	- podle velikosti a tvaru rozřídí předměty	Třídění předmětů – podle tvaru, velikosti, povrchu
Poznat známé předměty podle hmatu	- podle hmatu vybírá předměty známé, neznámé začíná poznávat	Rozvíjení hmatové percepce, manipulace s předměty, úchopy předmětů různých tvarů, velikostí a z různých materiálů
Rozlišit hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětů (tvrdost, teplotu)	- bere předměty do rukou, osáhá si je a snaží se je rozlišit na známé i neznámé - podle svých možností a schopností určí fyzikální vlastnosti věcí	Rozlišování fyzikálních vlastností předmětů

PROSTOROVÁ A SMĚROVÁ ORIENTACE		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní 	

PROSTOROVÁ A SMĚROVÁ ORIENTACE		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence sociální a personální • Kompetence pracovní 	
RVP výstupy	ŠVP výstupy - žák	Učivo
Vnímat prostor, rozlišit směrovou orientaci ve známém prostoru	<ul style="list-style-type: none"> - vnímá a respektuje prostor - řadí předměty podle směrové orientace 	Směrová orientace v řadě, na ploše, v prostoru
Orientovat se ve třídě, ve škole a svém nejbližším okolí	<ul style="list-style-type: none"> - umí se orientovat ve škole – šatna, chodba třída, jídelna 	Orientace ve třídě, ve škole, v nejbližším okolí, v prostoru
Rozlišovat vpravo – vlevo	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší pravá a levá ruka - řadí předměty zleva doprava 	Rozlišování pravá – levá
Rozlišovat nahoře – dole, před – za, vedle	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se na řádku, v prostoru a na ploše 	Řazení předmětů podle směrové orientace
Řadit, skládat a umístit předměty na určené místo podle pokynu	<ul style="list-style-type: none"> - řadí, skládá, umisťuje předměty dle pokynů 	Umísťování předmětů podle pokynů
Rozeznat roční období podle základních znaků	<ul style="list-style-type: none"> - snaží se rozeznat přírodu podle ročních období 	Příroda v ročních obdobích

ROZVÍJENÍ ČICHOVÉHO A CHUŤOVÉHO VNÍMÁNÍ		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence pracovní 	
RVP výstupy	ŠVP výstupy - žák	Učivo
Rozlišit jednotlivé chutě	- rozlišuje chuťové vlastnosti: sladký, slaný, hořký, kyselý	Rozlišování základních chutí
Poznat předměty čichem podle vůně	- podle svých možností a schopností pozná předměty čichem podle specifické vůně	Poznávání podle čichu Rozvoj čichové percepce
Rozlišit vůně a pachy	- rozliší příjemné a nepříjemné vůně	Vůně, specifické vůně potravin Vůně, specifické vůně potravin; zápach, nelibé pachy
Poznat zkažené potraviny a nebezpečné látky	- podle svých schopností a možností pozná nebezpečné látky a zkažené potraviny	Rozlišování chutí potravin, ovoce, zeleniny, nápojů Rozlišování základních chutí

7.4 Předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

HUDEBNÍ VÝCHOVA		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence pracovní 	
RVP výstupy	ŠVP výstupy - žák	Učivo
Zvládat správné dýchání, snažit se o správnou intonaci a melodii	<ul style="list-style-type: none"> - Snaží se zvládat pravidelné dýchání, správné držení těla při dýchání - správně artikuluje dle svých individuálních schopností 	Dechová cvičení, výslovnost, fonační, intonační a melodická cvičení
Rozlišovat zvuky hudebních nástrojů	<ul style="list-style-type: none"> - snaží se rozlišit zvuky hudebních nástrojů 	Orffův instrumentář (bubínek, tamburína, triangel)
Zvládat zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje	<ul style="list-style-type: none"> - pokusí se zvládat zpěv jednoduchých písní 	Zpěv – jednoduché písně s hudebním doprovodem
Doprovodit sebe i spolužáky na jednoduché rytmické hudební nástroje	<ul style="list-style-type: none"> - snaží se o rytmický doprovod na jednoduché rytmické nástroje - pozná podle zvuku nějaký rytmický nástroj 	Rytmus – vnímání rytmu, posilování rytmu, samostatná rytmizace, rytmizace říkadla, hra na tělo, Orffův instrumentář (bubínek, tamburína, triangel)
Zvládat jednoduchá rytmická cvičení a pohyb podle rytmického doprovodu	<ul style="list-style-type: none"> - dle svých možností zvládá hudebně pohybové činnosti 	Pohyb podle rytmického doprovodu, jednoduché tanečky a rytmická cvičení
Soustředit se na poslech relaxační hudby a jednoduché krátké skladby	<ul style="list-style-type: none"> - snaží se soustředit na poslech relaxační hudby a jednoduchých krátkých skladeb 	Poslech – říkadla, lidové písně, jednoduché krátké skladby určené dětem, relaxační hudba

7.5 Předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence pracovní 	
RVP výstupy	ŠVP výstupy - žák	Učivo
Zvládat základní dovednost pro vlastní tvorbu	<ul style="list-style-type: none"> - podle svých možností a schopností pozná vlastnosti výtvarných materiálů a pomůcek - podle svých možností a schopností zná postupy při práci z hlediska organizace a bezpečnosti 	<p>Kresba různými nástroji</p> <p>Malba na různorodý materiál</p> <p>Uplatnění vlastního těla</p> <p>Manipulace s objekty</p>
Používat na elementární úrovni prostředky a postupy	- používá na elementární úrovni prostředky a postupy (samostatně i s dopomocí)	Základní dovednosti pro práci v ploše a prostoru
Vnímat základní vztahy mezi barvami (barevné kontrasty) a tvary	- vnímá základní vztahy mezi barvami (barevné kontrasty) a tvary	Využití různorodých tradičních i netradičních materiálů a jejich kombinací
Vyjádřit vlastní vjemy, představy a pocity	<ul style="list-style-type: none"> - snaží se o výtvarné vyjádření citového prožitku - snaží se o výtvarné vyjádření okolního světa 	Vyjádření vlastních vjemů, zkušeností, fantazijních představ, pocitů a emocí vybranými prostředky a postupy
Uplatňovat vlastní fantazii a představivost při	- uplatňuje vlastní fantazii při tvůrčích činnostech.	Netradiční výtvarné techniky

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
výtvarných činnostech		Prostorová tvorba a modelování (papír, textilie, stavebnice, hlína, modelovací hmoty)

7.6 Předmět: POHYBOVÁ VÝCHOVA

POHYBOVÁ VÝCHOVA		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence pracovní 	
RVP výstupy	ŠVP výstupy - žák	Učivo
Získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám	- Snaží se získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám	Pohybové hry a cvičení Průpravné hry
Zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost	- zapojí se podle individuálních schopností do rozvíčovacího procesu - seznámí se s tělocvičným prostředím - připraví se na pohybovou činnost - protáhne se a rozvíčí se před zátěží - umí se zklidnit a vydýchat - bere respekt na ostatní	Základní manipulace s míčem a drobným náčiním

POHYBOVÁ VÝCHOVA		
Reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti	<ul style="list-style-type: none"> - podle svých možností a schopností zvládá základy pořadového cvičení a reaguje na základní pokyny a povely - snaží se rozumět základnímu názvosloví 	Rytmická cvičení
Mít osvojeny základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů	<ul style="list-style-type: none"> - podle svých možností a schopností si osvojí základní pohybové dovednosti - zlepší si svou tělesnou kondici a pohybový projev - snaží se o správné držení těla - zvládá prostorovou orientaci 	Turistika a pobyt v přírodě Základní plavecké dovednosti
Rozvíjet motoriku a koordinaci pohybů a poloh	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjí motoriku a koordinaci pohybů a poloh 	Pohybové hry a cvičení Průpravné hry
Zvládnout uvolnění a zklidnění organismu	<ul style="list-style-type: none"> - zvládá uvolnit se a zklidnit organismus - seznámí se s jednoduchými prvky jógy - odpočívá a relaxuje 	Relaxační cvičení

7.7 Předmět: ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence pracovní 	

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA		
RVP výstupy	ŠVP výstupy - žák	Učivo
Uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách	- podle svých možností a schopností využívá správné způsoby držení těla v různých polohách	Zásady správného držení těla
Zaujímat správné základní cvičební polohy	- podle svých možností a schopností správně zaujímá cvičební polohy	Zásady správného držení těla Koordinace pohybů
Zvládat jednoduchá speciální cvičení	- podle svých možností a schopností zvládá jednoduchá speciální cvičení	Uvolňovací cvičení Relaxační cvičení
Zvládat základní techniku speciálních cvičení podle pokynů	- podle svých možností a schopností zvládá základní techniku speciálních cvičení	Pohybové činnosti s přihlédnutím ke specifické postižení

7.8 Předmět: REHABILITAČNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

REHABILITAČNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence pracovní 	

REHABILITAČNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA		
RVP výstupy	ŠVP výstupy - žák	Učivo
Získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám	- snaží se získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám	Rozvíjení aktivního pohybu
Rozvíjet motoriku a koordinaci poloh	- snaží se rozvíjet motoriku a koordinaci poloh	Rozvíjení hybnosti
Zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost	- zapojí se do rozcvičovacího procesu - seznámí se s prostředím - připraví se cíleně na pohybovou činnost a její ukončení	Rozvíjení motoriky
Reagovat na pokyny k dané pohybové činnosti	- přiměřeně podle možností reaguje na pokyny k dané pohybové činnosti	Manipulace s drobným náčiním Rozvíjení motoriky
Snažit se o samostatný pohyb	- snaží se o samostatný pohyb - podle svých možností a schopností má osvojeny základní pohybové dovednosti - zlepšuje svou tělesnou kondici třeba s dopomocí druhé osoby - zlepšuje a udržovat správnou pohybovou aktivitu třeba s dopomocí druhé osoby - snaží se o správné držení těla	Samostatný pohyb

7.9 Předmět: PRACOVNÍ VÝCHOVA

SEBEOSLUŽNÉ ČINNOSTI		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence pracovní 	
RVP výstupy	ŠVP výstupy - žák	Učivo
Zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti (oblékání, obouvání)	- snaží se zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti (oblékání, obouvání,...)	Svlékání a oblékání oděvu Obouvání, zouvání a šněrování bot
Dodržovat klid a čistotu při stravování	- snaží se dodržovat základy stolování	Hygienické návyky Spolupráce při hygieně, funkce a používání hygienických pomůcek
Umět používat příbor	- snaží se používat lžičku, vidličku i nůž	Stolování a stravování, nácvik samostatného stolování, používání příboru, čistota při stravování
Udržovat pořádek ve svých věcech a ve svém okolí	- snaží se udržovat pořádek ve svých věcech i ve svém okolí	Hygienické návyky
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů 	

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence pracovní 	
RVP výstupy	ŠVP výstupy - žák	Učivo
Zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami	- seznámí se základními materiály; snaží se zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami	Jednoduché pracovní postupy a techniky
Vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	- podle svých možností a schopností se snaží vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	Jednoduché pracovní postupy a techniky Vlastnosti materiálu a jeho užití
Pracovat podle slovního návodu	- snaží se dodržovat pracovní postup	Užití některých jednoduchých technik zpracování vybraných materiálů
Udržovat pracovní místo v čistotě	- udržuje pracovní místo v čistotě	Pracovní pomůcky, funkce a používání jednoduchých pracovních pomůcek

PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence pracovní 	
RVP výstupy	ŠVP výstupy - žák	Učivo

PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ		
Zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami	- snaží se zvládat elementární dovednosti a činnosti montážní a demontážní	Konstruktivní hry Stavebnice Montáž a demontáž Manipulace s jednoduchými předměty

PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence pracovní 	
RVP výstupy	ŠVP výstupy - žák	Učivo
Provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích	- pozoruje přírodu v různých ročních obdobích	Základní podmínky pro pěstování rostlin
Pěstovat, ošetřovat a pečovat o nenáročné pokojové i užitkové rostliny	- zkouší pěstovat, pečovat a ošetřovat nenáročné pokojové i užitkové rostliny	Pěstování rostlin v bytě i na zahradě, nenáročné rostliny, rostliny v bytě, na zahradě, pěstování ve skleníku
Používat podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky a náčiní	- snaží se používat správné pomůcky a náčiní podle druhu pěstitelských činností	Pomůcky a náčiní pro práci na zahradě
Dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě	- snaží se dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě	Pomůcky a náčiní pro práci na zahradě

PRÁCE V DOMÁCNOSTI		
	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální • Kompetence pracovní 	
RVP výstupy	ŠVP výstupy - žák	Učivo
Provádět drobné domácí práce – základní úklid, mytí nádobí, mytí podlahy	- naučí se v rámci možností drobné domácí práce	Drobné domácí práce Základní úklid Mytí podlahy Mytí nádobí
Prostírat stůl pro běžné stolování	- podle svých možností a schopností se naučí prostírat stůl pro běžné stolování	Stolování, prostírání stolu, úklid stolu, chování při stolování
Zvládnout nákup a uložení základních potravin	- pokusí se o zvládnutí nákupu a uložení potravin na správné místo	Nákup a skladování základních potravin
Připravit jednoduchý pokrm podle pokynů	- zkouší připravit jednoduchý pokrm podle pokynů, případně s dopomocí druhé osoby	Příprava pokrmů, příprava studených a teplých nápojů, příprava jednoduchých pokrmů
Dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti	- snaží se o dodržování hygieny a bezpečnosti práce při práci v domácnosti (vaření, vysávání, mytí nádobí,...)	Zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti

8 Průřezová témata

Průřezová témata reprezentují v RVP ZŠS okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem ve vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Obsahová náplň průřezových témat uvedených v RVP ZŠS byla přizpůsobena snížené úrovni rozumových schopností žáků.

Z uvedených průřezových témat škola do vzdělávání žáků vybere a zařadí nejméně tři, která budou korespondovat s náplní a očekávanými výstupy jednotlivých vzdělávacích oblastí a oborů RVP ZŠS.

Všechna průřezová témata mají jednotné zpracování.

Obsahují charakteristiku průřezového tématu, v níž je zdůrazněn význam a postavení průřezového tématu v základním vzdělávání. Dále je vyjádřen vztah ke vzdělávacím oblastem a přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka jak v oblasti vědomostí, dovedností a schopností, tak v oblasti postojů a hodnot. Obsah průřezových témat doporučený pro základní vzdělávání je rozpracován do tematických okruhů (v textu tučným písmem). Každý tematický okruh obsahuje nabídku témat (činností, námětů). Výběr témat a způsob jejich zpracování v učebních osnovách je v kompetenci školy.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

Vybraná průřezová témata nemusí být obsažena v každém ročníku. Ve svém ŠVP si škola vybraná průřezová témata přizpůsobí podle konkrétních vzdělávacích potřeb žáků a podle specifických podmínek školy, rozpracuje rozsah a způsob realizace. Průřezová témata je možné využít jako integrativní součást vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu nebo v podobě samostatných předmětů, projektů, seminářů, kurzů apod.

Podmínkou účinnosti průřezových témat je jejich propojenost se vzdělávacím obsahem konkrétních vyučovacích předmětů a s obsahem dalších činností žáků realizovaných ve škole i mimo školu.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

8.1 OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu:

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova formuje osobnost žáka v jeho individuálních potřebách, je prakticky zaměřené a má každodenní využití v běžném životě. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti. Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že předmětem výuky se stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Vztah Osobnostní a sociální výchovy ke vzdělávací oblasti Jazyková komunikace je založen na samotném faktu komunikační podstaty jazyka s tím, že se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci jako na klíčový nástroj jednání v různých životních situacích.

Prohlubuje vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace a rozšiřuje specifické aplikace jazyka o sociální dovednosti. Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět lze naplňovat prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, zdravému sebepojetí a k udržení psychického zdraví (psychohygieně), komunikaci, mezilidským vztahům.

Úzká je vazba ke vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Osobnostní a sociální výchova klade důraz na získávání praktických dovedností. Vazba ke vzdělávací oblasti Člověk a příroda se týká evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace. Nabízí též možnosti rozvoje emocionálních vztahů, osobních postojů a praktických dovedností ve vztahu k přírodnímu prostředí. Vazba na vzdělávací oblast Umění a kultura se týká především společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání a chápání umění jako prostředku komunikace. Propojení se vzdělávací oblastí Člověk a zdraví je vhodné v tématech reflektujících fyzickou stránku člověka, sociální vztahy, komunikaci a rozhodování v běžných i mimořádných situacích. Osobnostní a sociální výchova tak může napomoci k získání dovedností vztahujících se k zdravému duševnímu a sociálnímu životu. Rovněž přispívá k realizaci vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, zejména zdokonalováním dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka:

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti komunikace
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro vzájemnou spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení různých situací (např. konfliktů)

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k akceptaci různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a rizikového chování

Tematické okruhy průřezového tématu:

Tematické okruhy Osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky ta témata, která reflektují aktuální potřeby žáků. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení a modelových situací.

Osobnostní rozvoj:

- Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
- Sebepoznání a sebepojetí - já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo; moje vztahy k druhým lidem
- Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebeovládání; organizace vlastního času
- Psychohygienu - dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; dovednosti zvládnutí stresových situací (uvolnění - relaxace); hledání pomoci při potížích

Sociální rozvoj:

- Poznávací schopnosti - vzájemné poznávání se ve skupině/třídě
- Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, respekt, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
- Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.)
- Spolupráce a soutěživost - rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci (nesouhlas, odpor apod.); rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se)
- Morální rozvoj
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů - problémy v mezilidských vztazích
- Hodnoty, postoje, praktická etika - vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; dovednosti rozhodování v problematických situacích všedního dne.

8.2 VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova demokratického občana má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů. Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti. Její získání má umožnit žákovi řešit problémy se zachováním vlastní lidské důstojnosti, s respektem k druhým, s ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, s uplatňováním zásad slušné komunikace.

Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematických okruhů, ale i zkušeností a prožitků žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy. V ní jsou žáci motivováni k uplatňování svých názorů. Zároveň si sami na sobě mohou ověřit význam dodržování pravidel.

Průřezové téma Výchova demokratického občana má blízkou vazbu na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, především v částech zaměřených na vztah k domovu a vlasti. Na druhém stupni pak na vzdělávací oblast Člověk a společnost.

Průřezové téma má vazbu i na ostatní vzdělávací oblasti, zejména pak na ty, v nichž si žáci utvářejí vztah k sobě samému i ostatním lidem, k okolnímu prostředí, k normám i hodnotám.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka:

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a podporuje komunikativní schopnosti a dovednosti
- vede k aktivnímu postoji v dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vychovává k úctě k zákonu
- učí sebeúctě, sebedůvěře a samostatnosti

- přispívá k utváření hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat druhým
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností

Tematické okruhy průřezového tématu:

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

Občanská společnost a škola - škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci

Občan, občanská společnost a stát - občan jako člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je uplatňovat); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; principy soužití s minoritami (vztah k jinému, vzájemná komunikace, zdroje konfliktů)

Formy participace občanů v politickém životě - demokratické volby (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu

8.3 VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí je výchova budoucích evropských občanů v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Příležitosti k realizaci tématu poskytuje na prvním stupni vzdělávací

oblast Člověk a jeho svět. V této oblasti se využívají zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a nejbližším okolí. Na druhém stupni se vztahuje průřezové téma zejména ke vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda se uplatňuje daná problematika zejména při objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě. Významnou oblastí pro realizaci tohoto tématu se stává vzdělávací oblast Jazyková komunikace. Dovednosti osvojené žáky ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, jsou využívány k získávání informací. Ve vzdělávací oblasti Umění a kultura rozvíjí průřezové téma vztah k evropské a světové kultuře. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví orientuje žáky v globálních problémech souvisejících se zdravím. V oboru tělesná výchova využívá průřezové téma zájmu žáků o sport a jeho význam pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka:

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí
- vede k poznání života a díla významných Evropanů

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska životních perspektiv
- utváří postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském prostoru.

Evropa a svět nás zajímá - rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

Objevujeme Evropu a svět - naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly

Jsme Evropané - Evropská unie

8.4 MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci. Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků-příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Multikulturní výchova prolíná všemi vzdělávacími oblastmi. Blízkou vazbu má zejména na vzdělávací oblasti Jazyková komunikace, Člověk a společnost, Informační a komunikační technologie, Umění a kultura, Člověk a zdraví a oblasti Člověk a příroda. Vazba na tyto oblasti je dána především tématy, která se zabývají vzájemným vztahem mezi příslušníky různých národů a etnických skupin.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka:

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva

druhých

- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám
- ovlivňuje jednání žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- učí žáka vnímat sebe sama jako občana, který se spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu mohou být ovlivněny vzájemnou dohodou učitelů, učitelů a rodičů apod.

Kulturní rozdíly - jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy)

Lidské vztahy - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

Etnický původ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; různé způsoby života

8.5 ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí. Umožňuje sledovat vztahy mezi člověkem a prostředím. Vede jedince k účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Každá z oblastí má svůj specifický význam v ovlivňování osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní. Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět poskytuje průřezové téma ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků v přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímých kontaktů žáků s okolním prostředím. Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda zdůrazňuje pochopení základních přírodních zákonitostí a souvislostí, postavení člověka v přírodě. Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost téma odkrývá souvislosti mezi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálními jevy.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví se téma dotýká problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. V souvislosti s problémy současného světa vede k poznání důležitosti péče o přírodu při organizaci masových sportovních akcí. Ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňuje průřezové téma využívat výpočetní techniku při zjišťování informací o stavu prostředí. Vzdělávací oblast Umění a kultura poskytuje environmentální výchově mnoho příležitostí pro zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí.

Propojení tématu se vzdělávací oblastí Člověk a svět práce se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožení
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání, která jsou žádoucí i nežádoucí z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- podněcuje aktivitu, toleranci, a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Tematické okruhy průřezového tématu

Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí. Vede žáky k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

Ekosystémy - les (les v našem prostředí, význam lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhá odlišnost, význam pro biosféru); lidské sídlo - město - vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

Základní podmínky života - voda (význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda); ovzduší (význam pro život na Zemi, čistota ovzduší); půda (zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí); ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy; energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, vlivy na prostředí, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

Lidské aktivity a problémy životního prostředí - zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam vlivu dopravy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž); průmysl a životní prostředí (vliv průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek, ochrana přírody při masových sportovních akcích); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit)

Vztah člověka k prostředí - naše obec (přírodní zdroje, způsoby využívání, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); prostředí a zdraví (rozmanitost

vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví)

8.6 MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité využít podněty, které přicházejí z okolního světa prostřednictvím médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médií nabízena, mají nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářena s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Především se jedná o schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb - od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času. Mediální výchova má blízkou vazbu na vzdělávací oblast Člověk a společnost, zejména tím, že média, jako sociální instituce, se podílejí na utváření podob a hodnot moderní doby. Propojení se vzdělávací oblastí Jazyková komunikace se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu. V rámci vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie se pak jedná o využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací.

Vztah ke vzdělávací oblasti Umění a kultura je založen na vnímání specifické „řeči“ znakových kódů, jež média užívají, a jejich kombinací, a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku.

Prínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka:

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci

9 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

9.1. Pravidla pro hodnocení žáků

Na základní škole Jihlava, Jungmannova 6 se používá: slovní hodnocení a hodnocení klasifikačními stupni.

Hodnocení žáků

Pro hodnocení žáků se používá slovní hodnocení, nebo hodnocení vyjádřené klasifikačními stupni, nebo kombinace obou způsobů. Toto hodnocení je souhrnnou zpětnou vazbou o tom, co dítě zvládlo a o cílech vzdělávání pro další období.

Slovní hodnocení se používá na základě doporučení poradenského zařízení a žádosti zákonných zástupců a se souhlasem ředitelky školy. Základem pro hodnocení výkonu žáka je, do jaké míry si během vyučování osvojil znalosti, dovednosti a schopnosti.

Všichni žáci školy jsou ve vyučování i mimo vyučování vedeni k hodnocení a sebehodnocení. Pro sebehodnocení žáků je vytvořen prostor ve všech vyučovacích hodinách. Sebehodnocení slouží pravidelné komunitní kruhy a sebehodnotící rozhovory. Sebehodnocení je využíváno při hodnocení dosažených klíčových kompetencí.

Pravidla pro hodnocení žáků jsou podrobně zpracována ve Školním řádu, ve směrnici: „Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání a klasifikační řád“. S tímto dokumentem jsou žáci i jejich zákonní zástupci seznámeni a je k dispozici žákům i zákonným zástupcům na www.jungzs.cz, na chodbě v 1.NP v elektronické podobě, v tištěné podobě k zapůjčení na podatelně školy. Školní řád a jeho přílohy projednává a schvaluje školská rada.

Pravidla, stanovená pro hodnocení žáků, jsou jasná. Žáci jsou s nimi předem seznámeni. S pravidly jsou seznámeni také zákonní zástupci prostřednictvím informací na webových stránkách školy a v informačním materiálu přístupném zákonným zástupcům i veřejnosti v hale školy.

Žáci a jejich zákonní zástupci jsou o výsledku hodnocení informováni včas, vyučující vytvářejí podmínky pro zlepšení výkonů. Zákonným zástupcům je dána možnost účastnit se výuky v hodinách a být tak účastníkem hodnocení a sebehodnocení jejich dítěte.

Hodnocení plní funkci zpětné vazby pro žáky i pro učitele. Žáky informuje o jejich výkonu a prospěchu, učitele o efektivitě jeho práce. Hodnocení umožňuje učiteli posoudit připravenost žáků pro další postup v učení. Průběžná evidence výsledků je součástí žákova portfolia a je nástrojem pro hodnocení práce žáků. Jedná se o materiály různého druhu, které dokumentují stav vědomostí a dovedností žáka, případně úroveň osvojení jednotlivých kompetencí vzdělávání a vývoj kompetencí. Dokumentování žákova pokroku tak přispívá k vnitřní motivaci k učení.

Významnou funkcí hodnocení je funkce motivační a dále funkce výchovná. Žáci jsou vedeni k poznání, že významný je jejich pokrok v učení, ne sama známka. Při hodnocení se zaměřujeme na zdůraznění úspěchů, které mohou mít u různých žáků různý charakter, a to v souvislosti s jejich individuálními charakteristikami a možnostmi. V odůvodněných případech jsou pro žáky vytvářeny individuální vzdělávací plány.

Prostřednictvím hodnocení usilujeme o podporu vzájemných vztahů mezi učitelem a žákem.

Hodnotíme nejenom výsledky, ale také průběh učení.

Sumativní hodnocení není průměrem z dílčích hodnocení, ale vždy komplexním zvážením výkonů a možností konkrétního žáka.

Formativní hodnocení poskytuje žákům okamžitou zpětnou vazbu a využívání informace z hodnocení pro zlepšení výkonu žáka. Je zaměřené na průběžné interaktivní hodnocení vzdělávacích pokroků žáka a s ním vyhodnocování jeho potřeb ve vztahu k dosažení stanovených cílů. Formativní hodnocení podporuje rozvoj kompetence k učení.

Průběžně a soustavně zařazujeme do výuky sebehodnocení žáků a usilujeme o kvalitativní posun v jejich dovednosti objektivně posoudit svůj výkon, možnosti a rezervy.

Pravidelná analýza hodnocení žáků je podnětem k hledání příčin neúspěchů a k přijetí korektivních opatření a zkvalitnění práce.

9.2 Hodnocení žáků – učivo – klíčové kompetence

Hodnocení	učivo	Klíčové kompetence
<ul style="list-style-type: none"> ● 1 - Výborně 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ žák plní výstupy z předmětu dané v ŠVP na nejvyšší úrovni a vzhledem k přiznaným podpůrným opatřením 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ žák plní na nejvyšší možné úrovni dané výstupy v ŠVP s přihlédnutím k sociálnímu statutu, postavení žáka ve třídě, individuálním možnostem, schopnostem, potřebám a vzhledem k podpůrným opatřením
<ul style="list-style-type: none"> ● 2 - Chvalitebně 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ žák plní výstupy z předmětu dané v ŠVP na nejvyšší úrovni s mírnou podporou vzhledem k přiznaným podpůrným opatřením 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ žák plní na nejvyšší možné úrovni dané výstupy v ŠVP s mírnou podporou s přihlédnutím k sociálnímu statutu, postavení žáka ve třídě, individuálním možnostem, schopnostem, potřebám a vzhledem k podpůrným opatřením
<ul style="list-style-type: none"> ● 3 - Dobře 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ žák plní výstupy z předmětu dané v ŠVP na nejvyšší úrovni s podporou a dopomocí vzhledem k přiznaným podpůrným opatřením 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ žák plní na nejvyšší možné úrovni dané výstupy v ŠVP s podporou a dopomocí, s přihlédnutím k sociálnímu statutu, postavení žáka ve

		třídě, individuálním možnostem, schopnostem, potřebám a vzhledem k podpůrným opatřením
<ul style="list-style-type: none"> ● 4 - Dostatečně 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ žák plní výstupy z předmětu dané v ŠVP na nejvyšší úrovni s výraznou podporou a dopomocí vzhledem k přiznaným podpůrným opatřením 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ žák plní na nejvyšší možné úrovni dané výstupy v ŠVP s výraznou podporou a dopomocí, s přihlédnutím k sociálnímu statutu, postavení žáka ve třídě, individuálním možnostem, schopnostem, potřebám a vzhledem k podpůrným opatřením
<ul style="list-style-type: none"> ● 5 - Nedostatečně 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ žák neplní výstupy z předmětu dané v ŠVP vzhledem k přiznaným podpůrným opatřením 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ žák neplní dané výstupy v ŠVP s přihlédnutím k sociálnímu statutu, postavení žáka ve třídě, individuálním možnostem, schopnostem, potřebám a vzhledem k podpůrným opatřením